

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
FAKULTA HUMANITNÍCH STUDIÍ

Štěpánka Sůsová

Vedoucí práce: Mgr. Alžběta Wolfová

„MakeLoveNotPorn“: Reflexe tvorby a
konzumace nezávislé pornografie

Bakalářská práce

Praha 2021

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucí mé bakalářské práce Mgr. Alžbětě Wolfové za veškeré cenné rady, za čas, který mi věnovala a za její ochotný a vstřícný přístup. Dále děkuji mé rodině a nejbližším přátelům za podporu během celého studia.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem práci vypracovala samostatně. Všechny použité zdroje byly řádně citovány. Práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Sedlčanech dne 29. 7. 2021

Štěpánka Sůsová

Anotace

Tématem bakalářské práce je produkce a konzumace nezávislé pornografie na webové stránce MakeLoveNotPorn, konkrétně pak to, jak participaci na tvorbě a konzumaci nezávislé pornografie vnímají samotní účastníci výzkumu. Práce se věnuje celkovému pohledu sociokulturní antropologie a sociologie na fenomén pornografie a sexuality a také feministickému pojetí pornografie, včetně feministické kritiky mainstreamové pornografie a celkového antipornografického přístupu. Následně provedu sémiotickou analýzu virtuálních dat na vybrané stránce, obsahující reflexe pornografie na stránce MakeLoveNotPorn.

Klíčová slova

Pornografie, feminismus, internet, sex, gender

Abstract

The topic of my bachelor thesis is the production and consumption of independent pornography on the website called MakeLoveNotPorn, specifically how is consumption and production of feminist pornography reflected by the research participants. The bachelor thesis deals with the overall sociocultural anthropology and sociology view on pornography and sexuality, feminist conception of pornography as well as feminist criticism of mainstream pornography and antipornographic approach. Then I will conduct semiotic analysis of the virtual data from the website MakeLoveNotPorn, which will include the reflection of pornography.

Keywords

Pornography, Feminism, Internet, Sex, Gender

Počet znaků: 95 921

<i>Úvod</i>	7
1. Teoretická část	9
1.1 Gender	9
1.1.1 Judith Butler a performativita genderu.....	10
1.2 Tělo	10
1.3 Sexualita	12
1.3.1 Erotický kapitál podle Catherine Hakim	13
1.4 Pornografie	14
1.4.1 Pornografický průmysl.....	15
1.5 Ženy a pornografie	17
1.6 Pohled feminizmu na pornografii	19
1.6.1 Feministická pornografie.....	20
1.7 Provedené případové studie ohledně feministické pornografie	21
1.7.1 Deborah Shamoan a japonské manga komiksy	21
1.7.2 Lucy Neville a divačky mužské homosexuální pornografie.....	21
1.7.3 Ingrid Ryberg a švédská feministická pornografie.....	22
2. Metodologická část	23
2.1 Výzkumná metoda a metoda sběru dat	24
3. Empirická část	26
3.1 MakeLoveNotPorn; popis stránky, obsahu a fungování platformy	27
3.1.1 Video a jejich kategorizace	27
3.1.2 Natáčení a aspekt kamery.....	29
3.1.3 Členství a poplatky.....	31
3.1.4 Soukromí a anonymita	33
3.1.5 Kontrola obsahu	34
3.1.6 Emancipační a edukační potenciál stránky MakeLoveNotPorn	36
3.2 Reflexe zkušeností účinkujících a uživatelů na stránce MakeLoveNotPorn ohledně témat sexuality, genderu, těla a tělesnosti	38

3.2.1	Sexualita a gender	39
3.2.2	Tělo a tělesná atraktivita	41
	<i>Závěr</i>	44
	<i>Literatura</i>	47
	<i>Elektronické zdroje</i>	50

Úvod

Etický aspekt v pornografii je poměrně častým tématem v laickém i odborném diskurzu. Veřejnoprávní média v České republice v posledních letech upozorňují prostřednictvím výpovědí bývalých hereček na kauzy známých pornostránek, jejichž štáb přistupuje při natáčení k herečkám neeticky.¹ Problémem mainstreamové online pornografie je také téměř nekontrolovaný obsah videí, která jsou na tyto stránky nahrávána. Stává se tedy, že se na těchto stránkách mohou objevit videa s dětským pornem a videa zobrazující nenahrané násilí na ženách.² Jedna z medializovaných kauz se dotýká i České republiky; server Xvideos, opakovaně nařčený herečkami ze sexuálního obtěžování a natáčení pod nátlakem, sídlí v centru hlavního města Prahy. Etický aspekt v pornografii zdůrazňuje také feministická kritika mainstreamové pornografie; například feministka Kathleen Barry (1979) mluví v souvislosti s mainstreamovým pornem doslova o sexuálním otroctví žen, (Barry. 1979); kritika mainstreamové pornografie přichází ze strany feministických autorek a autorů na celkové zdůrazňování ženské podřízenosti na úkor mužské dominance.³

V souvislosti s těmito kauzami vyvstává otázka, zda by bylo možné vytvořit jakousi etičtější formu pornografie, jejíž proces výroby a sdílení by nikoho nevykořisťoval a nezneužíval.

Stránka MakeLoveNotPorn, kterou jsem si pro výzkum ke své bakalářské práci vybrala, se podle slov své zakladatelky snaží o naprosto opačný přístup než mainstreamové pornografické stránky. Stránka MakeLoveNotPorn se sama o sobě explicitně neoznačuje jako feministická, vymezuje se ale vůči mainstreamové podobě pornografie, maskulinnímu podřízení postavení žen v pornografii, a to podobně jako její feministická kritika. Gallop v rámci MakeLoveNotPorn bojuje také za rovné odměny pro účinkující za nahrávaný obsah.⁴ Stránku v roce 2009 založila podnikatelka, řečnice, feministka a marketingová

¹ Deník N [online]. Dostupné online z: <https://denikn.cz/626067/ceske-obeti-pornhubu-psala-jsem-at-to-smaze-videly-me-desitky-tisic-lidi-volala-o-pomoc-nezletila/?ref=suv>

² Deník N [online]. Dostupné online z: <https://denikn.cz/544960/tekla-ze-me-krev-skoncila-jsem-v-nemocnici-zeny-vini-firmu-majitelu-xvideos-z-nasilneho-nataceni-porna/?ref=in>

³ Feministický náhled na mainstreamovou pornografii více popisují v kapitole Pohled feminismu na pornografii.

⁴ MakeLoveNotPorn [online]. Dostupné online z: <https://makelovenotporn.tv/how-this-works>

specialistka Cindy Gallop. Jak sama Gallop říká, jejím cílem bylo vytvořit bezpečnou online sociální platformu, která by se stala prostorem na sdílení videí se sexuálním obsahem ve své skutečné podobě.⁵

Téma nezávislé pornografie jsem si vybrala z toho důvodu, že osobně nevnímám celkový přístup v mainstreamové pornografii jako nejvhodnější, co se týče normativního zobrazování těla, atraktivity, tabuizace a fetišizace některých praktik. Ze své pozice se ztotožňuji s feministickou kritikou mainstreamové pornografie a připadá mi důležité, aby se alternativní formy pornografie stále více zviditelňovaly.

Práce se zabývá společenským fenoménem pornografie, na který nahlížím z pohledu sociokulturní antropologie, využívám ale i sociologické koncepty. V teoretické části nadefinuji základní pojmy, které se k tématu pornografie váží, nastíním feministické nahlížení na samotnou pornografii a popíšu také provedené výzkumy a případové studie, týkající se feministické pornografie v oblasti sociokulturní antropologie i sociologie. V metodologické části své práce popíšu vybrané výzkumné metody a strategie. V empirické části pak provedu výzkum, v němž se budu zajímat o to, jak účinkující, tvůrci webové stránky i samotní konzumenti reflektují svou participaci na feministické pornografii na stránce MakeLoveNotPorn.

⁵ Z vystoupení Cindy Gallop v rámci řečnického pořadu TED. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=FV8n_E_6Tpc a <https://www.youtube.com/watch?v=-6nWF-VAWl4>

1. Teoretická část

Teoretická část si klade za cíl uchopit problematiku pornografie z široké perspektivy a pomocí pojmů a konceptů, které se k této problematice váží. Věnuji se zde teorii genderu, těla, sexuality a samotné pornografie, kterou doplním kapitolou o feministické kritice mainstreamové pornografie a kapitolou, která zahrnuje vybrané provedené případové studie o feministické a nezávislé pornografii.

1.1 Gender

Téma genderu a genderových rozdílů se dotýká i oblasti pornografie. Ačkoli se v sociologii a kulturní antropologii pracuje s mnoha genderovými kategoriemi, k dominantní formě pornografie, tedy mainstreamové pornografii se obvykle váží dva gendery – femininní (ženský) a maskulinní (mužský) (Giddens, str. 554, 2013). Gender je založen na sociálních, kulturních a psychologických rozdílech mezi muži a ženami a není tudíž nutně podmíněn biologickým pohlavím, ale týká se sociálních aspektů femininity a maskulinity. (Giddens, str. 554 - 555, 2013) Učení se genderu probíhá skrze genderovou socializaci, procesem, zahrnující setkávání se se sociálními normami, které určují genderové role ve společnosti. (Giddens, str. 555 - 556, 2013)

Bourdieu (2000) ve své *Nadvládě mužů* hovoří o přetrvávajícím maskulinním neboli androcentrickém řádu ve společnosti, tedy o tom, že je světový systém symbolicky podřízený mužské nadvládě (Bourdieu, 2000). Tuto podřízenost žen mužům můžeme podle Bourdieu sledovat například na dělbě práce podle pohlaví, vymezení prostoru podle pohlaví (jako typicky mužská jsou vnímána místa shromažďování mimo dům – například tržiště; jako ženská pak místa uvnitř domu, která jsou významná pro chod a fungování domácnosti – například chlév) (Bourdieu, 2000). Bourdieu zde také poznamenává, že biologické pohlaví může ve společenském řádu ovlivňovat sociální a kulturní rozdíly mezi *rody* (genderovými rolemi) (Bourdieu, tamtéž). Androcentrický řád je stále reprodukován skrze vnímání, jednání a hodnocení (Bourdieu tato schémata nazývá *habitus*), a je reflektován jako normativní konsenzus (Bourdieu, tamtéž). Na základě tohoto fungujícího konsenzu mužského řádu a jeho vnímání, které je jím samotným ovlivněno, a které je založené na přetrvávající nadřazenosti mužů k ženám, funguje ve společnosti podle Bourdieu tzv. symbolické násilí (Bourdieu, tamtéž). Symbolické násilí je tedy jakési

nevědomé násilí (působící symbolicky), páchané ovládající a nadřazenou skupinou na podřazené (tamtéž). Jeho úskalí se skrývá právě v jeho nevědomém působení, k jehož vymýcení by podle Bourdieua bylo třeba změnit celý sociální řád (Bourdieu, 2000).

Ve své publikaci *Gender Advertisement* popisuje Erwing Goffmann (1979) stereotypní zobrazování mužů a žen v reklamách; obrazy stereotypního zobrazování mužů a žen v reklamách nejsou pouze sociálně konstruovaným obrazem, ale ovlivňují i „dělání genderu“, tedy samotné konstruování genderových normativů ve společnosti (Goffmann, 1979).

1.1.1 Judith Butler a performativita genderu

Judith Butler (1999) hovoří o performativitě genderu, tedy o tom, že nejen genderové role jsou konstrukcemi, ale i samotné pohlaví je konstruováno prostřednictvím genderu. Podle ní se biologické pohlaví nereflektuje ani z počátku pouze v biologické rovině, ale je vždy již provázáno se sociálním konstruktem genderu, kulturou a mocenskými vztahy ve společnosti (Butler, 1999). Performativitu genderu navrhuje Butler rozumět jako souboru aktů, které se neustále opakují, čímž utvrzují svou stabilitu genderové identity. (tamtéž). Zkoumá také jak a proč tyto akty vznikají, a jak ovlivňují mocenské vztahy ohledně sexuality a genderu ve společnosti (tamtéž). Mezi aspekty, které mají vliv na tyto normativy sexuality a genderu ve společnosti, patří například řeč. (Butler, 1999; Butler in Zábrodská, str. 38-43, 2009)

1.2 Tělo

Antropoložka Mary Douglas (2014) uvažuje o těle takto: „*Tělo znázorňuje komplexní celek. Fungování jednotlivých částí a jejich vzájemný vztah jsou zdrojem symbolů pro jiné komplexní celky. Rituály zahrnující tělní výměšky, mateřské mléko a sliny lze pravděpodobně interpretovat velmi obtížně, pokud lidské tělo nevnímáme jako symbol společnosti a nevidíme síly a rizika připisovaná společenské struktuře promítnuté do lidského těla.*“ (Douglas, str. 163, 2014)

Tělo je podle Douglas (2014) tedy univerzálním symbolem, který je prostřednictvím rituálů skrze fyzické tělo utvářen v sociální konstrukt dané společnosti. (Douglas, 2014, str. 170-178) Ve smyslu znečištění chápe Douglas tělo jako ohraničený prostor, jehož hranice přecházejí u tělesných otvorů, z kterých odchází odpadní látky, které tento prostor opouští

(Douglas, str. 170, 2014). V případě narušení hranic prostoru těla dochází ke znečištění (Douglas, tamtéž).

Znečištění ilustruje Douglas na příkladu kastovního systému v Indii; udržení genetické čistoty v rámci kasty je velmi důležité, je tedy kladen důraz na sexualitu a sexuální chování. (Douglas, str. 174-175, 2014) Žena jako matka je vnímána jako vstup do určité kasty, kterým vstupuje čistota i znečištění; ženské čistotě je tedy přisuzována větší důležitost, než sexuální čistotě mužů (Douglas, tamtéž).

O těle v pornografii hovoří James Kay (Kay in Brunskell-Evans, 2016), který poznamenává, že na tělo v pornografii není nahlíženo jako na celek, pozornost je spíše zaměřena na specifické části těla, tělesné pozice a polohy; tělo v pornografii je tedy segmentované, odosobněné a zredukované. (Kay in Brunskell-Evans, str. 47, 2016) Tělo v pornografii je podle Kaye neustále usměřňováno takovým způsobem, aby byly pro kameramana přístupné ty aspekty (zejména pohlavní orgány), které jsou pro zobrazení v pornografii, a tedy i pro pohled diváka pornografie důležité (Kay in Brunskell-Evans, tamtéž).

Julia Long (2016) se ve svém textu zaměřuje na zobrazování především ženského těla v pornografii, které je podle ní pod vlivem normativní představy o atraktivitě. (Long in Brunskell-Evans, str. 66, 2016) Ženské tělo je v mainstreamové pornografii podle Long (2016) zobrazováno obvykle bez tělesného ochlupení, jehož přítomnost na ženském těle je podle autorky často negativně hodnocena, naopak odstraňování tělesného ochlupení se podle Long spojuje se sociálními koncepty, jako je atraktivita, čistota nebo ženskost. (Long in Brunskell-Evans, str. 68, 2016)

Ženské tělo je tedy tímto způsobem v mainstreamové pornografii disciplinováno ve smyslu upravování tělesného ochlupení. Pravidla ohledně tělesné (ne)čistoty spojené s fyzickým tělem zmiňuje i Mary Douglas (2014). Douglas uvažuje o nečistotě jako o nemístnosti; v tomto případě je tedy zobrazení ženského těla s ochlupením v mainstreamové pornografii podle teorie Mary Douglas o nečistotě nemístné (Douglas, 2014).

1.3 Sexualita

Při diskuzi o pornografii je vhodné také definovat to, co vlastně pornografie zobrazuje a ovlivňuje, a to sexualitu. Sexualita není podle Giddense (2013) pouze záležitostí biologické stránky člověka, ač tak byla dlouhou dobu chápána, ale nese s sebou mnoho sociálních významů (Giddens, str. 534–535, 2013). „*Lidská sexualita, to je systém sestávající z biologických, sociálních, kulturních a psychologických atributů, které se navzájem překrývají a prolínají, produkující sexuální vzrušení nebo orgasmus, a které, ač nikoli nutně, jsou spjaty s reprodukcí*“ (Suzanne G. Freyser, citováno in Malina a kol., *Antropologický slovník*, str. 180, 2009).

Lidská sexualita je v sociálním prostředí komunikována a sdělována nejrozličnějšími způsoby a je reflexí nás samotných; je stále utvářena společností a sama se podílí na jejím utváření skrze individuální normy. (Giddens, str. 534–535, 2013) Takové normy určují, co je ve společnosti přijatelné a žádoucí, oproti tomu, co je třeba vymýtit. Normy se předávají v rámci socializace a liší se napříč kulturami. (Giddens, str. 534-539, 2013)

Sexualita je podle sociologa Martina Fafejty (2004), stejně jako jiné sociální a kulturní atributy, ovlivněna genderovými stereotypy (Fafejta, 2004). Fafejta (2004) například tvrdí, že genderové stereotypy ovlivňují mimo jiné i sexuální interakce v pornografii ve smyslu pasivity ženy a aktivity muže. Tato podřízenost ženy muži je podle Fafejty (2004) viditelná na genderovanosti sexuálních poloh ve smyslu fyzické podřízenosti. (Fafejta, str. 128-133, 2004)

Bourdieu (2000) také mluví o sexuálních polohách, které jsou přisuzované podle genderových rolí; jako normativní poloha muže při pohlavním styku se jeví ta, ve které je muž nadřazen ženě – má tzv. „navrch“ a je fyzicky aktivní (Bourdieu, 2000). Tyto skutečnosti se podle Bourdieu zakládají na „prvotním mýtu“⁶, který je sám o sobě založen

⁶ Bourdieu popisuje prvotní mýtus jako setkání prvního muže a první ženy u studánky. Muž do ženy strčil, ona spadla a on uviděl její klín. Žena na sebe vzala dominantní roli, přikázala muži, aby si lehl a zaujal polohu, při které byla fyzicky nad mužem. Muži se takové zážitky zalíbily a chtěl je opakovat. Chtěl ale ženě také ukázat svou nadřazenou roli, proto jednou uvnitř domu zaujal dominantní polohu on. Po styku řekl ženě, že u studánky může vládnout ona, ale v domě bude vždy vládnout muž. Na prvotním mýtu popisuje Bourdieu také dichotomii přírodní versus kulturní (přírodu, animalitu, živočišnost zde představuje žena, kulturu a kultivovanost naopak muž). (Bourdieu, str. 19, 2000)

na nadřazenosti mužů. Dělení rolí při pohlavním styku na pasivní a aktivní je důkazem pro potřebu nadvlády a potřebu podřídít se i skrze sexualitu (Bourdieu, str. 21, 2000).

1.3.1 Erotický kapitál podle Catherine Hakim

Autorka Catherine Hakim (2010) zavedla v sociálních vědách pojem *erotický kapitál*, který je kombinací tělesné krásy, přitažlivosti a sexuální kompetence, ale i citu pro módu nebo sociálních dovedností (Hakim, 2010). Hakim popisuje sedm základních aspektů erotického kapitálu; *krásu, sexuální přitažlivost, sociální dovednosti, živost, prezentaci sebe sama, sexualitu* a v některých kulturách k erotickému kapitálu žen patří i schopnost *rodit potomky* (Hakim, tamtéž). Čím větší atraktivitou a sociálními hodnotami a dovednostmi člověk disponuje, tím vyšší erotický kapitál má (Hakim, tamtéž). Erotický kapitál je provázán i s ostatními typy kapitálu; ekonomickým, kulturním a sociálním, které může také ovlivňovat (Hakim, tamtéž). Erotický kapitál u žen je odlišný od erotického kapitálu mužů, ženy ho mají více a více do něj investují (Hakim, tamtéž). Sexuální přitažlivost, která je také součástí erotického kapitálu, není pouze fyzická atraktivita, patří k ní i sociální interakce, styl oblékání ale i chování, smysl pro humor nebo věk; se stoupajícím věkem sexuální přitažlivost postupně mizí (Hakim, tamtéž). Element sexuality obsahuje v rámci erotického kapitálu nejen tělesnou sexualitu, ale i sexuální energii, sexuální kompetence, představitost či hravost. Erotický kapitál je nezřídka také odměňován finančně – například tanec, poezie, prostituce, ale i filmy nebo hudba (Hakim, tamtéž). Ideální představa krásy a atraktivity se liší nejen napříč kulturami, ale i každý individuální jedinec má svou vlastní představu o ideálu krásy (Hakim, 2010).

Právě rození a péče o potomky, která je součástí erotického kapitálu žen, je podle kulturních feministek pro ženy důležitou vlastností, na rozdíl od sexuality, která je přisuzována mužům⁷ (Lišková, str. 34, 2009). Kathleen Barry přisuzuje případné ženské sexualitě typicky ženské stereotypní vlastnosti – něhu, lásku a péči (Barry, 1979, in Lišková, 2009). Vlastnosti, které jsou typické naopak pro mužskou sexualitu, jsou podle Robin Morgan například promiskuita, násilnost nebo orientace na genitální sexualitu; tedy vlastnosti naprosto odlišné od vlastností připisovaných ženám (Morgan, 1978 in Lišková,

⁷ *Kulturní feministky se soustředí na ženskou kulturu, hodnoty a vlastnosti* (Lišková, str. 37, 2009).

2009). Maskulinní vlastnosti, které kulturní feministky připisují sexualitě mužů, také představují v rámci své kritiky mainstreamové pornografie.⁸

1.4 Pornografie

V této kapitole se věnuji definování pojmu pornografie, názorům sociálních vědců a antropologů na konzumaci pornografie, obeznámení s terénem a fungováním celkového pornografického průmyslu a rozdělení pornografie na mainstreamovou a nezávislou.

Fenomén pornografie se stal součástí společenského i individuálního formování normativů ohledně sexuality (Paterson in Williams, 2004). Podle Zabet Paterson (2004) se stránky s online pornografií staly naprosto běžnou součástí veškerého webového obsahu (Paterson in Williams, 2004). Online pornografie podle Paterson (2004) nabízí konzumentům soukromí a také jednoduchý přístup k mnoha pornografickým materiálům nejrůznější povahy (Paterson in Williams, 2004).

Samotná definice pornografie je ovšem velmi problematická. Z etymologického hlediska pochází slovo pornografie z řečtiny a skládá se ze slov *porne* (otrokyně na prostituci, prostitutka) a *grafein* (psát), dohromady tedy doslova psaní o prostitutkách.⁹ Slovník cizích slov¹⁰ nabízí poměrně konzervativní a dovolím si tvrdit, že i nevýstižnou definici pornografie; definuje ji jako *necudné, oplzlé, jednostranné užití motivů sexu a pohlaví*.¹¹

Lynn Hunt (Hunt in Davis Hensley, 2020) definuje pornografii jako „*psanou nebo vizuální reprezentaci sexuálního chování nebo sexualizovaných částí těla, včetně porušení široce přijímaného morálního a sociálního tabu, s cílem vzbuzovat sexuální pocity*.“ (Hunt in Davis Hensley, str. 19, 2020)

Ač je jisté pornografie vytvářena primárně za účelem zábavy a uspokojení individuálních sexuálních potřeb, odráží také konstruování uvažování o genderu, rase, třídě, kráse a atraktivitě ve společnosti (Tarrant, 2016). Oblastí pornografie se zabývá společenskovední

⁸ *Feministické kritice pornografie se věnuji v kapitole Pohled feminismu na pornografii.*

⁹ *Online Etymology Dictionary [online]. [Cit. 23.6. 2021]. Dostupné z: <https://www.etymonline.com/>*

¹⁰ *Internetový slovník cizích slov jsem si pro citaci definice pornografie vybrala z toho důvodu, že by měl být jako online slovníkem cizích slov aktuální a jednoduše dostupný.*

¹¹ *Slovník cizích slov [online]. [Cit. 23.6. 2021]. Dostupné z: <https://slovník-cizich-slov.abz.cz/>*

obor *porn studies*, který rozumí oblasti pornografie jako součásti konceptu kultury (Williams, 2004).

Gilles Lipovetsky (2007) chápe sledování online pornografie jako součást utváření sexuality. (Lipovetsky, str. 264-266, 2007) Rozmach její konzumace je podle Lipovetskyho jedním ze znaků hyperkonzumní společnosti; konzumenti mají k dispozici nespočet webových stránek s pornografickým obsahem, kde si mohou vybrat z nejrůznějších kategorií, rozčleněných podle sexuálních praktik, či podle barvy vlasů hereček (Lipovetsky, tamtéž). Lipovetsky také kritizuje sexualizované násilí, které je součástí klasické pornografie, a tzv. „odlidštěnost“ reprezentovaného sexuálního aktu, ve kterém není důraz na vztahovost, ale spíše na výkonnost. (Lipovetsky, str. 264-266, 2007)

Podle Zabet Paterson (2004) je základ internetové pornografie ve vizualitě, v digitálním obraze těla (Paterson in Williams, 2004). Těla jsou v pornografii zobrazována v takových polohách, které mají za cíl být detailně viditelné primárně pro konzumenta (Paterson, tamtéž). Sexualita se přenáší skrz obrazovku a vzniká tak vztah konzumenta s počítačem, respektive s vizuálním obrazem, který vyvolává v konzumentovi množství pocitů, na které konzument může různými způsoby reagovat (Paterson, tamtéž). Konzument může být členem vybrané stránky a platit si prémiový obsah, nebo může pouze procházet nabídku videí a hledat něco, co by ho zaujalo (Paterson, tamtéž). Paterson popisuje, že právě takové hledání je zdlouhavé a plné frustrace, konzument musí prohledat množství stránek, kategorií videí, náhledových fotografií videí, a to vše je závislé na rychlosti internetového připojení (Paterson, tamtéž). Obsahu na pornostránkách je veliké množství, což skutečně může konzumenty frustrovat, stráví tak ale na stránce více času, což je pro stránku žádoucí (Paterson, tamtéž). Na druhou stranu, i samotné hledání ideálního videa může být součástí konzumentova vzrušení. (Patterson in Williams, str. 104-123, 2004)

1.4.1 Pornografický průmysl

Pornografický průmysl vznikl zejména spolu s produkcí online pornografie (Tarrant, 2016). Shira Tarrant (2016) dělí internetovou pornografii a pornografický průmyslu s ohledem na celkový přístup na dvě odlišné skupiny; mainstreamovou pornografii a nezávislou pornografii. (Tarrant, str. 28-33, 2016) Základním aspektem nezávislé pornografie jsou etické finanční podmínky pro herce a tvůrce, a to bez ohledu na zkušenosti s natáčením pornografie, věk, ale i praktiky a scénky, které herci předvádějí (Tarrant,

tamtéž). Mnohem větší důraz je také kladen na to, aby participace na natáčení byla ze strany herců a hereček dobrovolná, aby nebyli nuceni k natáčení například ze strany své agentury, jak tomu podle Tarrant bývá u mainstreamové formy pornografie. (Tarrant, str. 29, 2016)¹² Prezentace lidí jiné barvy pleti než bílé, transgender osob a neheterosexuálního styku je obecně v mainstreamové pornografii posuzována jako fetiš nebo tabu, jelikož takový materiál nezapadá do představ společnosti ohledně normativity sexuality (Tarrant, tamtéž). Nezávislá pornografie nabízí divákovi větší rozsah obsahu za hranice „normativity“ a snaží se o zrušení patriarchálního paradigmatu (Tarrant, tamtéž).

Samotný výběr herců v mainstreamové pornografii závisí na společnosti, pod kterou natáčení spadá; některé velké společnosti si vybírají osvědčené herečky a herce přes agentury, jiné mají agenty, kteří vybírají celý štáb (režii, asistenta produkce, maskéry, kameramany a případně další technické zázemí), ve výsledku je ale většina strategií výběru protagonistů v pornografickém průmyslu podobná (Tarrant, 2016). Natáčení pornografických videí v rámci mainstreamové pornografie obvykle začíná testem na pohlavně přenosné choroby, který zajišťuje agentura vybraných herců, vybírají se také kostýmy a herečky se líčí (Tarrant, tamtéž). Následuje přesun na scénu a technická příprava samotné scény, světla, kamer a celého štábu (Tarrant, tamtéž). Doba natáčení scény se odvíjí od zadaného scénáře a vyvrcholením celého pornofilmu je mužská ejakulace, k jejímu dosažení může pornoherec použít během pauzy i masturbaci (Tarrant, tamtéž). Následně dá herec signál štábu a natočí se závěrečná scéna s vyvrcholením, kterým obvykle končí většina scén mainstreamové pornografie, a to buď na část těla herečky, případně do vagíny, nebo na tělo jiného muže v případě gay pornografie (Tarrant, tamtéž).

Vrátím se ještě k tématu pohlavně přenosných chorob v pornografickém průmyslu. Shira Tarrant (2016) popisuje prostředí pornografického průmyslu jako obzvláště riskantní pro přenos pohlavně přenosných chorob. (Tarrant, str. 125-129, 2016) Dodává ale, že herci jsou na tyto choroby testováni mnohem častěji než běžná dospělá populace, nicméně faktem je, že přenos pohlavně přenosných chorob je u osob v pornoprůmyslu v porovnání s běžnou populací značně vyšší (Tarrant, tamtéž). Je ale také důležité rozlišovat, o jaké choroby se

¹² Tarrant na tomto místě také uvádí stránku *MakeLoveNotPorn* jako příklad stránky s nezávislou pornografií (Tarrant, str. 29, 2016).

jedná; pornoherci téměř vůbec netrpí na HIV, ale nákaza chlamydiemi a kapavkou potká podle statistik téměř polovinu všech testovaných pornoherců (Tarrant, tamtéž).

Podle Tarrant (2016) je postupem času kladen čím dál větší důraz na etickou stránku produkce a distribuce pornografie (Tarrant, str. 164, 2016). Cílem tohoto etického pojetí pornografie je poskytnout kvalitní pornografický obsah, a to takovým způsobem, aby nedocházelo k vykořisťování nebo sexuálnímu násilí, aby byla všechna videa natáčena po předchozím souhlasu všech zúčastněných, čímž by se také omezilo sdílení tzv. „revenge pornografie, tedy nekonsenzuální pornografie“ (Tarrant, str. 165, 2016)

1.5 Ženy a pornografie

Ač tedy nejsou ženy obvykle zamýšleny jako potenciální divačky, a mainstreamová pornografie je primárně vytvářena pro potěšení mužského diváka, podle statistik tvoří ženy nezanedbatelnou část celkového počtu návštěvníků stránek. Pro ilustraci poměru počtu žen a mužů v návštěvnosti mainstreamových pornostránek jsem vybrala statistiku nejpopulárnější pornografické stránky Pornhub z roku 2019, který ještě nebyl zatížen celosvětovou pandemií koronaviru COVID-19 a následným lockdownem, který by mohl statistiku návštěvnosti zkreslovat právě kvůli větší izolaci populace. Návštěvnost stránky Pornhub v roce 2019 zahrnovala celosvětově průměrně 32% podíl žen, přičemž tato čísla mají v průběhu let vzrůstající tendenci.¹³ Tyto statistiky tedy boří případný přetrvávající mýtus toho, že ženy zkrátka sledování pornografie nevyhledávají.

Statistiky si také všímají zajímavého fenoménu překvapivé obliby gay pornografie u heterosexuálních žen; ženy tvoří podle statistik stránky Pornhub až 37% podíl v celkovém publiku diváků mužské gay pornografie. Jedním z důvodů může být podle Neville (2018) odlišně prezentované mužství, než jak je tomu v heterosexuálních pornografických snímcích. Na druhou stranu, mezi mužským publikem je ale lesbické porno poměrně oblíbené, aniž by tento jev působil jakkoli překvapivě (McLelland in Neville, 2018). McLelland (2018) tvrdí, že tento odlišný, genderovaný¹⁴ přístup ke stejnému jevu je důkazem nerovnosti genderových rolí ve společnosti, kdy je na fenomén obliby

¹³ Pornhub Insights [online]. Dostupné online: <https://www.pornhub.com/insights/2019-year-in-review>

¹⁴ Genderovanost je podle Hřešánové (2012) kategorizace normativů, přisuzovaných příslušnému genderu svého nositele (Hřešánová, 2012).

homosexuální pornografie opačného pohlaví u žen nahlíženo jako na něco, co je třeba probádat a interpretovat, u mužů ale nikoli (McLelland in Neville, 2018).

Mainstreamové pornostránky (například stránka Pornhub) také běžně blokují zobrazování gay pornografie na domovské stránce, zobrazí se tedy až po cíleném vyhledání; stránka podle tohoto přístupu tedy předpokládá, že běžným uživatelem je heterosexuální muž, jenž není cílovou skupinou pro tento typ pornografie.

Za oblibou gay porna u žen může stát několik aspektů; například ženy hodnotí herce v gay pornu jako mnohem atraktivnější než herce v heterosexuálních snímcích, pro některé ženy je gay porno také více autentické a mnohem vášnivější, než heterosexuální (Neville, 2018).¹⁵

Ženské tělo, jeho zobrazování a zacházení s ním v mainstreamové pornografii je aspektem, který je v návaznosti na téma „ženy a pornografie“ často zmiňován. Například podle Fafejty (2004) je v pornu na herečkách zdůrazňovaná ženská pasivita a podřízenost mužům, ale i nevypělost a nevinnost – ženy jsou mnohdy zobrazovány jako mladé školačky s ryze dívčími prvky oděvu (např. mašle ve vlasech, plyšové hračky jako součást interiéru) (Fafejta, 2004). Takové zobrazení má podle Fafejty jediný cíl, a to vyvolat v mužském divákovi pocit nadřazenosti a vyspělosti (Fafejta, tamtéž). Muži v pozicích takto nevypělých školáků běžně v pornu nevystupují, což může být dáno tím, že ženy nejsou cílovou skupinou tvůrců pornografie. (Fafejta, 128-129, 2004)

V klasické mainstreamové pornografii je pro „mužský pohled“ diváka také důležité zobrazení viditelného ženského orgasmu, a to ne primárně jako zdroj potěšení ženy, ale spíše jako důkaz schopnosti muže ženu dostatečně uspokojit (MacKinnon, 1987). Toto „odosobnění“ ženského orgasmu chápe MacKinnon (1987) také jako součást systémového podřízení žen. (MacKinnon, str. 58-59, 1987)

¹⁵ K případové studii Lucy Neville se ještě vrátím v kapitole Provedené případové studie ohledně feministické pornografie.

1.6 Pohled feminizmu na pornografii

Feminismus nahlíží na pornografii poměrně kritickým pohledem. Všímá si nerovného zacházení s ženskými těly v samotném pornu, ale kritizuje i zacházení se ženami v celém pornoprůmyslu. (Dworkin 1981, McRae in Lišková, 2009)

Klasickou, „mainstreamovou“ pornografii vnímá feminismus jako ryze mužskou doménu; je tvořena muži a muži také konzumována. (Dworkin, str. 199-201, 1981) Feminismus zaujímá tzv. antipornografický přístup, podle kterého je pornografie „*formou násilí a diskriminace na ženách a zároveň je vnímána jako forma sexuality.*“ (MacRae in Lišková, 2009, str. 17) Samotná definice pornografie podle feministického diskurzu spočívá v sexuálně explicitní reprezentaci ženských těl, což snižuje ženy na pozici sexuálního objektu (McRae in Lišková, tamtéž). Případné násilí v pornografii ještě více posiluje podřízenou pozici žen vůči mužům a posiluje mužskou dominanci ve společnosti (Lišková, 2009). Z hlediska svého antipornografického diskurzu tedy chápe feminismus pornografii jako jakýsi „*prostředek konstrukce negativního obrazu žen*“ (Lišková, 2009, str. 17).

Kritika poměrů moci v pornografii je tématem feministické kritiky Andrey Dworkin (1981), která říká, že ač jsou ženy silné osobnosti, v pornografii v ženské roli figurují vlastnosti slabosti a podřízenosti, a to jen pro mužské potěšení a pocítění jejich vlastní nadřazenosti a moci (Dworkin, 1981). Tímto předstíráním slabosti ale ženy dokazují svou vlastní sílu (Dworkin, tamtéž). Fyzická slabost a podřízenost žen je podle Dworkin zdůrazňována i pomocí oblečení, které sílu činí méně významnou (Dworkin, 1981).

Angela Carter (2001) poznamenává, že pornografie zdůrazňuje falocentrické¹⁶ fungování ve společnosti; pornografie podle Carter sama o sobě ženy nevykořisťuje a nezneužívá, ale zobrazování žen v pornografii v pozicích komodit přispívá k jejich znevážení v rámci celé společnosti. (Carter in Regard, str. 265-268, 2001) Ženství je v pornu prezentováno jen zobrazením vagíny a mužství erekcí penisu; vagína je pasivním objektem, který vyčkává na naplnění své podstaty vsunutím penisu (Carter in Regard, 2001).

Ovšem ne všechny feministické autorky přistupují k pornografii striktně negativně; Judith Butler ve své publikaci *Rámce války: za které životy netruchlíme* popisuje pornografické

¹⁶ Falocentrismus je jednostranná orientace na maskulinní hodnoty a preferování mužské dominance (Slovník cizích slov. [online]. [Cit. 21.6. 2021]. Dostupné z: <https://slovník-cizich-slov.abz.cz/>.

aspekty fotografií válečných sexuálních zločinů (Butler, 2013). Butler zmiňuje hlavně etický problém pornografie, a to „*donucení a zneužívání sexuálních aktů pro zostuzení a znehodnocení jiné lidské bytosti.*“ (Butler, str. 79, 2013) Butler ale neztotožňuje znásilnění s pornografií, nesouhlasí s tím, že by „*obraz utrpení*“ přenesený prostřednictvím kamery přinášel fotografovi i divákovi slast (Butler, str. 80, 2013). Pornografii Butler nevnímá jako „*původce mučení*“ a dodává, že v pornografii existuje spousta žánrů, které neobsahují násilí a jsou „*maximálně soft a jejichž nejzávažnějším zločinem bývá, že jim schází nápaditý příběh.*“ (Butler, str. 82-83, 2013)

1.6.1 Feministická pornografie

Etický problém mainstreamové pornografie by mohlo řešit vytvoření kategorie, případně i stránek s feministickou pornografií. Autorka Shira Tarrant (2016) charakterizuje feministickou pornografií, jako takový typ pornografie, ve které jsou zobrazovány menšiny, které nejsou zastoupeny v mainstreamové pornografii, tedy například osoby různých genderových identit, různých ras a osoby s různými typy postav, a které jsou zároveň v mainstreamové pornografii fetišizovány a stereotypizovány. (Tarrant, str. 167, 2016) Tarrant cituje i samotné participanty na feministické pornografii, kteří definují její důležitý aspekt zaměření se na erotickou a sexuální autenticitu a rozmanitost tělesných typů (Tarrant, tamtéž).

Tarrant (tamtéž) zmiňuje i populární autorku a režisérku feministické pornografie, Ericu Lust, která začala s tvorbou etické pornografie, která ale měla stále vlastnosti své vizuality jako mainstreamová pornografie (Tarrant, tamtéž). Lust se zdráhá svou tvorbu označit jako „*feministické porno,*“ jelikož podle ní panuje domněnka, že feministické porno je určené pouze ženám. (Lust in Tarrant, str. 168, 2016) Tarrant ale dodává, že tato skutečnost je běžným nepochopením feministického aspektu; ve feministické pornografii jde hlavně o snahu zrušit objektifikaci ženského těla a ženské sexuality, a s tím spojené stereotypní zobrazení maskulinity, jak k tomu dochází v mainstreamové pornografii. (Tarrant, str. 168-169, 2016)

Otázka etické a feministické pornografie vystupuje i v diskuzi ohledně případného edukačního charakteru pornografie.¹⁷ Mladí lidé pod osmnáct let tvoří značnou část publika,

¹⁷ *Edukační charakter pornografie na stránce MakeLoveNotPorn považuje za důležitý i sama zakladatelka stránky, což zmiňuje ve svém vystoupení v pořadu TED Talks (Dostupné online z:*

a vzhledem k chybějící či nedostačující sexuální výchově ve školách, působí často sledování pornografie jako (nedostatečná) náhrada sexuální výchovy. (Tarrant, str. 149-157, 2016)

1.7 Provedené případové studie ohledně feministické pornografie

V této kapitole popisují vybrané případové studie feministické či nezávislé pornografie, které mi pomohou nastínit její reflexi skrze participanty.

1.7.1 Deborah Shamoan a japonské manga komiksy

Deborah Shamoan (2004) popisuje japonské manga komiksy jako jednu z prvních forem pornografie pro ženy. (Shamoan in Williams, str. 74-103, 2004) V Japonsku jsou komiksy velmi oblíbené, jsou levné a dostupné v trafikách i v knihkupectvích (Shamoan in Williams, tamtéž). Erotické manga komiksy pro ženy řadí Shamoan do podkategorie žánru Šódžo, což jsou komiksy tvořené ženskými autorkami, určené především pro mladé dívky, ve kterých se vyskytuje romantická zápletky s ženskou hrdinkou, s jejíž postavou se dívky mohou ztotožnit (Shamoan in Williams, tamtéž). Erotické komiksy pro ženy se také vyznačují romantickou zápletkou s hlavní ženskou hrdinkou (Shamoan in Williams, tamtéž). Shamoan si v těchto komiksech všimá rozdílného zobrazování ženského těla – zatímco v pornografických komiksech pro muže je žena zobrazena jako pasivní objekt mužské touhy, s důrazem především na fyzické projevy, v pornografických komiksech pro ženy vystupuje jako hlavní aktivní postava, zobrazují se její obličejové emoce a pocity (Shamoan in Williams, tamtéž). Úkolem této hlavní hrdinky je vzbudit v ženách touhu, umožňuje jim se do role vžít prostřednictvím popisu vztahů a emocí, které prožívá (Shamoan in Williams, tamtéž). Zobrazení mužského těla se z těchto komiksů naopak téměř vytratilo (Shamoan in Williams, tamtéž).

1.7.2 Lucy Neville a divačky mužské homosexuální pornografie

Lucy Neville (2018) provedla výzkum divaček, které sledují mužské homosexuální pornografické snímky, které primárně neřadím mezi feministickou pornografií, pro mou práci je tato případová studie přínosná zejména z toho důvodu, že autorka popisuje aspekty, které jsou podle ženského pohledu na pornografii zajímavé a přitažlivé (Neville, 2018).

<https://www.youtube.com/watch?v=oliuLf7-30&t=20s>. Této problematice se více věnuji v kapitole Pornografie jako náhrada sexuální výchovy? v empirické části své bakalářské práci.

Ženy na gay pornu kladně hodnotí herce, kteří jsou podle nich atraktivnější než v heterosexuálním pornu a zaměřují se především na penis (Neville, 2018). Všímají si také toho, že mužská sexualita je v gay pornu prezentována poněkud citlivěji (Neville, tamtéž). Samotné aktérky výzkumu si všímají toho, že ve veřejném prostoru je obnažené ženské tělo vnímáno jako jakási norma, na rozdíl od obnaženého mužského těla; na gay pornu hodnotí tedy pozitivně i detailní zobrazení mužského nahého těla, které jim jinde chybí (Neville, 2018).

1.7.3 Ingrid Ryberg a švédská feministická pornografie

Ingrid Ryberg (2011) provedla případovou studii o feministickém pornu ve Švédsku. Tvorba feministické pornografie podle autorky posiluje ženskou pozici, která je v pornografickém průmyslu utlačena; její tvůrci se tímto způsobem vymezují proti mužské sexuální dominanci (Ryberg, 2011). Ryberg uvažuje o feministické pornografii i jako o bezpečném prostoru, ve kterém mohou ženy (herečky i konzumentky) rozvíjet svou sexualitu (Ryberg, 2011).

2. Metodologická část

V metodologické části své bakalářské práce vysvětlím, jak bude probíhat výzkum, jaké metody a strategie využiji a jaké typy zdrojů zanalyzuji.

O fenoménu etické případně feministické pornografie vzniklo již mnoho prací, které se ale obvykle věnují výzkumu celého pornoprůmyslu, případně vztahu mainstreamové pornografie a jejích etických forem (feministické, queer nebo nezávislé pornografie). Ve své bakalářské práci jsem zaměřila na reflexe participace členů (konzumentů - uživatelů a účinkujících) vybrané platformy MakeLoveNotPorn. Zajímám se především o to, jak účinkující a uživatelé subjektivně reflektují svou zkušenost se stránkou MakeLoveNotPorn, zda a jak reflektují deklarovaný emancipační a edukační potenciál stránky, jakým způsobem uvažují o způsobech, kterými je zobrazována krása a atraktivita (v porovnání s mainstreamovou pornografií) a jak uživatelé, účinkující, ale i správci stránky a zakladatelka stránky přistupují k zobrazování (ne)normativity genderu na stránce.

Hlavní výzkumná otázka se týká celkové subjektivní reflexe fungování stránky, podotázky se pak zaměřují na reflexi konkrétnějších aspektů, které jsou s pornografií spojené

Hlavní výzkumná otázka zní takto:

- **Jakým způsobem funguje z pohledu účastníků výzkumu nezávislá pornografická platforma MakeLoveNotPorn?**

Výzkumné podotázky:

- **Jakým způsobem reflektují účinkující a správci stránky svou participaci na tvorbě obsahu na stránce MakeLoveNotPorn ve vztahu k sexualitě, genderu a tělu ve smyslu tělesné atraktivity?**
- **Jakým způsobem reflektují uživatelé svou zkušenost se stránkou MakeLoveNotPorn ve vztahu k sexualitě, genderu a tělu a atraktivitě?**

Strategie kvalitativního výzkumu se mi jeví jako vhodný způsob, jak provést výzkum v oblasti pornografie v online terénu na stránce MakeLoveNotPorn a sbírat data o jejích reflexích; ve svém výzkumu se snažím přiblížit, jak funguje nahrávání videí na stránku, kdo a jak kontroluje nahraný obsah a jak uživatelé a účinkující reflektují svou participaci na

zmíněné stránce. Kvalitativní výzkum mi umožní zkoumat fenomén dostatečně dopodrobna a ve svém přirozeném prostředí s důrazem na „*pluralitu a diverzitu výpovědi*.“ (Novotná, str. 261, 2019) Kvalitativní výzkum je také flexibilní, přizpůsobuje se tomu, co právě zjišťuji pomocí dat i odborné literatury. (Novotná, str. 269-270, 2019) Cílem mého kvalitativního výzkumu je porozumět tomu, jak je participace na pornografii na stránce MakeLoveNotPorn uživateli a účinkujícími reflektována.

Na fenomén pornografie na stránce MakeLoveNotPorn nahlížím z perspektivy sociokulturní antropologie za využití sociologických aspektů. Ve výzkumu kladu důraz na reflexi emancipačního charakteru nezávislé pornografie s využitím teorie feministické kritiky mainstreamové pornografie, zajímá mě ale celková subjektivní reflexe všech participantů na stránce MakeLoveNotPorn.

2.1 Výzkumná metoda a metoda sběru dat

Výzkum provádím v online terénu. Ve svém výzkumu sbírám virtuální data, která se váží na participaci stránce MakeLoveNotPorn. Virtuální data sbírám v komentářích pod videi, ve videích a rozhovorech, ve kterých účinkující vysvětlují pozadí vzniku pornografických videí, na blogu stránky, na který píše uživatelé i účinkující zpětnou vazbu ohledně své zkušenosti se stránkou, na účtu stránky na sociální síti Twitter, ale také ve videonahrávkách řečnických vystoupení TED Talks a to hlavně zakladatelky stránky, Cindy Gallop¹⁸. Všechna tato virtuální data vznikla nezávisle na mém výzkumu a jsou veřejně dostupná, a to buď na stránce samotné v podobě komentářů, videa a nahrávky rozhovorů se pak nachází na stránce MakeLoveNotPorn a i na serveru YouTube.

Virtuální data ještě doplním dotazy, které položím zakladatelce Cindy Gallop prostřednictvím e-mailu.

Virtuální data analyzuji pomocí sémiotické analýzy, která spadá pod kategorii nevtíravých výzkumných přístupů; z pozice výzkumníka tedy přímo neintervenuji do výzkumného terénu. (Novotná, str. 400-409, 2019) Také virtuální data jsou specifickou formou dat v kvalitativním výzkumu; obsahem virtuálních dat jsou v případě mého výzkumu psané texty (komentáře, články členů platformy na blogu, statusy na sociální síti Twitter) ale i videonahrávky rozhovorů (Novotná, tamtéž). V rámci sémiotické analýzy virtuálních dat

¹⁸ V empirické části analyzuji řečnický pořad TED Talks, ve kterém Cindy Gallop vystupovala.

nemohu pozorovat například řeč těla účastníků výzkumu (v případě sběru dat z videonahrávky nebo rozhovoru na videu ale mohu zkoumat například výraz ve tváři účastníků výzkumu, případně i řeč těla; tyto aspekty dat jsou ale omezeny jen na data ve formě videa) a jsem omezena pouze daty, která se účastníci výzkumu rozhodli dříve sdílet. (Novotná, str. 409, 2019)

Data, která v rámci výzkumu sbírám, následně dělím do skupin podle společných témat, která účastníci prostřednictvím těchto dat reflektují. Následně takto rozdělená data z online terénu rozebírám a analyzuji s využitím zmíněných teoretických přístupů.

Mezi výhody nevtíravých výzkumných technik patří aspekty týkající se etiky výzkumu – vzhledem k tomu, že již jsou data dostupná na internetu, nikoho tak nezdržují participací na svém výzkumu, rozhovory apod.; při práci s virtuálními daty, která jsou volně přístupná na internetu, také odpadá nutnost informovaného souhlasu a anonymizace výpovědí účastníků výzkumu. (Novotná, str. 403, 2019) Z tohoto důvodu jsem neměnila účastníkům výzkumu přezdívky, pod kterými vystupují na platformě MakeLoveNotPorn. Nicméně i tak je důležité při výzkumu pracovat s virtuálními daty velmi citlivě vzhledem k soukromí účastníků výzkumu. (Novotná, str. 411, 2019)

Nevýhodou zde je již zmiňovaný aspekt nevtíravých výzkumných technik a to ten, že z pozice výzkumníka přímo neinteraguji s účastníky výzkumu ani s výzkumným terénem, ale výběrem dat k analýze zasahuji do výzkumu tím, že jim takto přisoudím větší důležitost. (Novotná, str. 403-404, 2019) Jsem si vědoma i toho, že písemný projev v komentářích či projev na videu nebyl účastníky vytvořen za účelem výzkumu, nemusí tedy sdělovat veškeré informace, které by byly v rámci výzkumu podstatné, případně nemusí přinášet odpovědi na výzkumné otázky. (Novotná, str. 404, 2019)

3. Empirická část

Na základě provedených případových studií a výzkumů a zmíněných teoretických přístupů ohledně feministické a nezávislé pornografie rozumím stránce MakeLoveNotPorn jako vhodnému terénu pro zkoumání fenoménu nezávislé pornografie. Zakladatelka stránky MakeLoveNotPorn, Cindy Gallop, se mimo jiné také ztotožňuje s feministickou kritikou pornografie a vymezuje se proti klasickým pornostránkám v kontextu nerovného a neetického zacházení zejména se ženami.¹⁹ Mainstreamové pornostránky zobrazují podle Gallop nahraný sex plný násilí, ve kterém nejsou emoce, pouze fyzické uspokojení, a to vše je nahlíženo pohledem heterosexuálního muže (tzv. male gaze).²⁰ MakeLoveNotPorn podle jejích slov nabízí svým divákům skutečný sex se skutečnými lidmi a bez „male gaze.“²¹ Jejím záměrem je také to, aby uživatelé vnímali rozdíl mezi klasickou pornostránkou a stránkou MakeLoveNotPorn, a to jak v uspořádání samotné stránky, ale i v nahraném obsahu pornografických videí.²²

Na stránce se o všech participujících členech hovoří jako o „*MLNPmembers*“, ti, kteří nahrávají videa jsou označováni jako „*MakeLoveNotPornstars*“ případně jako „*MLNPstars*.“ V empirické části práce nahrazuji označení *MLNPmembers* termínem *uživatelé*, *MLNPstars* pak termínem *účinkující*.

Všechny texty, rozhovory, články, komentáře a promluvy ve videonahrávkách překládám z angličtiny do češtiny a přikládám odkazy na zdroje těchto virtuálních dat. Přezdívky uživatelů a účinkujících, které zde zmiňuji, jsem ponechala tak, jak jsou k dohledání na blogu stránky, v komentářích i ve videích.

V datech hledám společný symbol (téma), který účastníci reflektují. Každá kapitola je pak věnována jednomu tématu a jeho reflexím prostřednictvím virtuálních dat.

¹⁹ YouTube [online]. Dostupné online z: https://www.youtube.com/watch?v=_oliuLf7-30&t=20s

²⁰ YouTube [online]. Dostupné online z: https://www.youtube.com/watch?v=_oliuLf7-30&t=20s

²¹ MakeLoveNotPorn [online]. Dostupné online z: <https://makelovenotporn.tv/our-house-our-rules>

²² YouTube [online]. Dostupné online z: https://www.youtube.com/watch?v=_oliuLf7-30&t=20s

3.1 MakeLoveNotPorn; popis stránky, obsahu a fungování platformy

Už ze samotného názvu stránky je evidentní, že se stránka vymezuje vůči mainstreamovému pornu; ani sama autorka stránky, Cindy Gallop ji neoznačuje se jako typickou pornostránku, ale jako „platformu na sdílení skutečného sexu.“²³ V kontrastu s mainstreamovou pornografií, kterou Gallop popisuje jako „hollywoodský trhák“,²⁴ je podle ní platforma MakeLoveNotPorn „dokumentárním filmem, který poskytuje obraz sexu ve skutečném světě.“²⁵

Stránka funguje na principu dobrovolného sdílení sexuálně explicitních videí, ve kterých vystupují v rolích herců (páry i jednotlivci) v domácím prostředí nebo v přírodě. Scénář, režie, kostýmy a celková produkce je tedy čistě na účinkujících samotných. Shira Tarrant (2016) ve své publikaci *The Pornography Industry* řadí stránku MakeLoveNotPorn do oblasti nezávislé pornografie, která se vyznačuje transparentností celého procesu, etickým přístupem a snahou o zrušení androcentrického paradigmatu v pornografii. (Tarrant, str. 30, 2016)

Stránka MakeLoveNotPorn se podle slov své zakladatelky a správců stránky staví na rovném přístupu ke všem uživatelům ohledně rasy, věku, genderu i sexuální orientaci, jedinou podmínkou pro užívání stránky je věk starší osmnácti let a stejný přístup ohledně genderové, rasové i věkové diverzity chová i ke všem participujícím.²⁶ Stránka si klade za cíl veřejnost inspirovat, rozšířit jí obzory a přinést do sexuálního života pozitivní změnu.²⁷ Nabídka pornografických videí je velmi široká, stránka se pomocí nich podle slov zakladatelky snaží bořit tabu, která jsou spojena s předsudky ohledně sexu a sexuality.²⁸

3.1.1 Videá a jejich kategorizace

Videa na stránce MakeLoveNotPorn jsou co se týče zobrazovaného obsahu různorodá; lze zde nalézt videa obsahující různé sexuální praktiky (orální sex, anální sex,...), videa

²³ YouTube [online]. Dostupné online z: <https://www.youtube.com/watch?v=oliuLf7-30&t=20s>

²⁴ MakeLoveNotPorn [online]. Dostupné online z: https://makelovenotporn.tv/how-this-works/#all_about-4

²⁵ MakeLoveNotPorn [online]. Dostupné online z: https://makelovenotporn.tv/how-this-works/#all_about-4

²⁶ MakeLoveNotPorn [online]. Dostupné online z: <https://makelovenotporn.tv/how-this-works>

²⁷ MakeLoveNotPorn [online]. Dostupné online z: <https://makelovenotporn.tv/how-this-works>

²⁸ MakeLoveNotPorn [online]. Dostupné online z: <https://makelovenotporn.tv/how-this-works>

zobrazující sexuální aktivity na rozmanitých místech (sex na veřejnosti, sex v sauně nebo v kuchyni), videa zobrazující sex mezi heterosexuálními i homosexuálními dvojicemi, videa obsahující masturbaci jednotlivců i skupinový sex, ale i videa s méně obvyklým obsahem, jako například svazování nebo sex během menstruace.²⁹ Důraz je kladen i na diverzitu zobrazování genderu a sexuální orientace účinkujících, kteří se identifikují jako gayové, lesby, transgender osoby, bisexuálové, heterosexuálové, asexuálové nebo nebinární osoby.³⁰

Po přihlášení jsou doporučená videa zobrazena hned na úvodní stránce, nenalezneme zde žádnou záložku s kategoriemi, rozdělující videa podle předváděných praktik, ani podle vzhledu herců a hereček, jak tomu bývá na mainstreamových pornostránkách. Uživatel si může materiál ke zhlédnutí vybírat podle profilů herců, nebo podle hashtagů,³¹ které se nachází v popisu videa, případně může videa vyhledávat i podle klíčových slov ve vyhledávači na stránce.

Pomocí speciálních hashtagů u videí se podle zakladatelky stránky „vytváří v rámci komunity na stránce *MakeLoveNotPorn* nový styl jazyka ve sdílení reálného sexu.“³² Vytváření tohoto „nového stylu jazyka“ je součástí „sociální sexuální revoluce“, která si podle zakladatelky klade za cíl otevřeněji a upřímněji mluvit o sexu.³³ Hashtagy nesou poměrně široké označení, neoznačují pouze sexuální orientaci, ale spíše zobrazované sexuální praktiky, například: hashtag *#YES!YES!YES!* označuje videa, ve kterých je viditelný orgasmus, pod hashtagem *#metime* nalezneme videa zobrazující masturbaci lidí jakéhokoli genderu, hashtag *#kinky* nabízí videa, ve kterých jsou přítomné praktiky založené na submisivitě a dominanci (svazování, sadomasochismus, atd.), hashtag *#lickjob* označuje orální sex prováděný na ženských genitáliích, *#frontdoor* je pojmenování pro heterosexuální sex, *#backdoor* pro anální sex, *#safersex* obsahuje videa, ve kterých je zobrazeno používání bariérové antikoncepce, a například hashtag *#period* vyhledá videa, ve kterých je

²⁹ *MakeLoveNotPorn* [online]. Dostupné online z: https://makelovenotporn.tv/how-this-works/#all_about-5

³⁰ *MakeLoveNotPorn* [online]. Dostupné online z: https://makelovenotporn.tv/how-this-works/#all_about-5

³¹ Hashtag je označení typu klíčového slova; pro vyhledávání je slovo označeno znakem křížku „#“ a funguje tak jako odkaz. Slovník cizích slov [online]. Dostupné z: <https://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/hashtag>

³² *MakeLoveNotPorn* [online]. Dostupné online z: <https://makelovenotporn.tv/how-this-works/#next-5>

³³ *MakeLoveNotPorn.tv* [online]. Dostupné online z: <https://makelovenotporntv.wordpress.com/2020/09/22/the-licktionary-our-realworldsex-tags/>

zaznamenán sex během menstruace. Hashtagů je na stránce mnohem více, než kolik jsem jich výše popsala, a stále přibývají nové.³⁴

Uživatelé prostřednictvím svých komentářů či příspěvků na blogu často reflektují, že celkový obsah na platformě MakeLoveNotPorn je odlišný od obsahu na mainstreamových pornostránkách, například jako uživatelka s přezdívkou Jess, která sdílí svou zkušenost s touto odlišností:

„Když jsem poprvé slyšela o MakeLoveNotPorn, bylo to jako by zhaslo světlo. Řekla jsem si: „Sakra, ostatní to s pornografií vidí stejně jako já!“ Proč jsou scény s kouřením³⁵ tak dlouhé?... Opravdu se takhle udělala? Ne...to nemohla, musela to hrát!“³⁶

Stránka se svým vlastním způsobem kategorizování videí pomocí hashtagů vymaňuje z mainstreamového pojetí pornografie, kde jsou videa kategorizovaná a uživatel tak může hledat přímo v záložkách podle kategorií. Na mainstreamových stránkách lze obsah vyhledávat prostřednictvím klíčových slov (Tarrant, 2016), což ale stránka MakeLoveNotPorn také umožňuje.

3.1.2 Natáčení a aspekt kamery

Účinkující se točí pomocí stativu, chybí tedy „male gaze“ kameramana i štábu, je tak čistě na herecích, co vše se rozhodnou natočit a nahrát na stránku. K dispozici pro účinkující je i edukační video, ve kterém účinkující s přezdívkou *MapleSyrup* ostatním účinkujícím poskytuje rady a tipy, jak nejlépe natáčet intimní chvíle. Podle *MapleSyrup* je ideální, když účinkující zapomenou na přítomnost kamery a užívají si svou intimitu bez přehrávání. Důležité ale je, aby bylo celé video přirozené, *MapleSyrup* ve videu vysvětluje, že je tedy

³⁴ *MakeLoveNotPorn.tv* [online]. Dostupné online z: <https://makelovenotporntv.wordpress.com/2020/09/22/the-licktionary-our-realworldsex-tags/>

³⁵ Kouření je slangové označení pro orální sex prováděný na muži.

³⁶ *MakeLoveNotPorn.tv* [online]. Dostupné online z: <https://makelovenotporntv.wordpress.com/2013/11/19/when-i-discovered-mlnp-tv-it-was-like-a-light-went-off-how-your-realworldsex-videos-have-helped-me-regain-confidence-post-baby-and-inspired-me-to-reconnect-with-my-partner/>

v pořádku i to, když účinkující „občas vzhlednou do kamery, nebo využijí tzv. „POV“³⁷ styl natáčení videa.“³⁸

Dvojice účinkujících *Kimberly a Drew* ve svém příspěvku na blogu stránky *MakeLoveNotPorn* rozlišuje mezi tzv. „pracovním sexem,“ za účelem natáčení videí a „osobním sexem,“ který je součástí jejich partnerského vztahu. *Drew* tento rozdíl reflektuje takto:

„Někdy se z toho stane zvyk a zapomeneme mít osobní sex, protože máme moc pracovního sexu. Ale pracovní sex je jiný než osobní sex, a to je těžké pochopit pro někoho, kdo není z této profese. Lidé, kteří si sexem nevydělávají, zkrátka nemůžou pochopit složitost naší sexuality, limitů, hranic a osobních bojů.“³⁹

Většina dvojic, které společně videa natáčejí, tvoří dle svých slov pár i v reálném životě a ve videích i následných reflexích kladou důraz na citovost a vzájemný vztah.

Natáčení je od začátku čistě na samotných hercích. Partnerská dvojice s přezdívkou *wanderlust* ve svém videu popisuje zákulisí natáčení videí v přírodě:

„Chtěli jsme to zkusit trochu z jiného úhlu a trochu víc dobrodružněji...budeme natáčet tady na tu kameru (muž drží kameru v ruce) a druhou necháme tady (ukazuje kameru, která pár zabírá z boku) a nějak promyšleně se tady schováme.“⁴⁰

V dalším videu dvojice popisuje okolí místa, na kterém natáčení probíhalo:

„...Je to vlastně pro skákání na kole (ukazují na kameru strmý svah), ale to, co jsme dělali my, bylo určitě zdravější a mělo to v sobě i více adrenalinu...“⁴¹

Objekt kamery reflektuje i uživatelka *Doris Dawn*, která přiznává, že přítomnost kamery ovlivnila její intimní život:

³⁷ *POV*, zkratka anglického spojení slov „Poin of View“, je styl natáčení videa, při kterém je pohled jednoho z aktérů natáčení zprostředkován divákovi prostřednictvím kamery, kterou drží aktér v ruce. *IT Slovník [online]*. Dostupné z: <https://it-slovník.cz/pojem/pov>

³⁸ *MakeLoveNotPorn.tv [online]*. Dostupné online z: <https://makelovenotporn.tv/blog-detail/46568/>

³⁹ *MakeLoveNotPorn.tv [online]*. Dostupné online z: <https://makelovenotporntv.wordpress.com/2018/02/08/how-does-filming-sex-impact-your-relationship-or-your-sex-life-kimberly-kane-drew-talk-porn-and-realworldsex/>

⁴⁰ *YouTube [online]*. Dostupné online z: <https://www.youtube.com/watch?v=u2gcqrimXQ0>

⁴¹ *YouTube [online]*. Dostupné online z: <https://www.youtube.com/watch?v=6Vky66m9TUM>

„...Manžel je ten, kdo přinesl kameru do našeho manželství. Bylo to, jako bych si začala milostný vztah s někým jiným. Bylo toho ale víc než jen kamera, co s tím přinesl do všech těch míst, kde jsme se milovali – spolu, nebo s kamerou. ... Kinematografie tomu říká POV (point of view = úhel pohledu), my tomu říkáme milostný vztah s kamerou.“⁴²

Při nahrávání natočeného videa na stránku musí účinkující nahrát ještě krátkou upoutávku na video, která by měla trvat 30 vteřin až 2 minuty, následně pak ještě potvrdit svou identitu nahráním platného průkazu totožnosti.⁴³

Stránka se prezentuje distribucí „skutečného, nenahraného sexu. Na rozdíl od mainstreamové pornografie se účinkující natáčejí sami, a to buď prostřednictvím kamery se stativem, nebo jeden z páru drží kameru v ruce, případně mohou tyto techniky natáčení zkombinovat. Chybí zde také pozice režiséra a scénáristy. K disciplinaci třetí osobou dochází až ve chvíli, kdy obsah nahraného videa kontroluje kurátorský tým stránky.

3.1.3 Členství a poplatky

Uživatel může fungování stránky podpořit zakoupením několika druhů členství, darováním jednorázové částky, nákupem reklamních předmětů, případně lze členství na stránce zakoupit jako dárek. Návštěvník stránky si může po registraci předplatit vybraný počet videí, která pak může sledovat neomezeně po dobu jednoho měsíce; 5 videí za 10 dolarů za měsíc, 30 videí za 30 dolarů za měsíc nebo 50 videí za 50 dolarů za měsíc; případně si může vybrat jednotlivé video, které může sledovat po dobu 3 týdnů, což je zpoplatněno 5 dolary. Ke každému videu je vytvořena upoutávka, kterou lze zhlédnout po registraci na stránce zadarmo.⁴⁴

Obnos uživatel zaplatí prostřednictvím platební karty přes platební bránu. Platební systémy jako PayPal nebo American Express nejsou na stránce zavedeny, a to z toho důvodu, že odmítají participovat na platformách, které poskytují distribuci „obsahu pro dospělé.“⁴⁵

⁴² MakeLoveNotPorn.tv [online]. Dostupné online z: https://makelovenotporntv.wordpress.com/2016/02/11/a-love-affair-with-the-camera-by-mlnpstar-doris_dawn/

⁴³ MakeLoveNotPorn [online]. Dostupné online z: <https://makelovenotporn.tv/how-this-works/#social-1>

⁴⁴ MakeLoveNotPorn [online]. Dostupné online z: https://makelovenotporn.tv/how-this-works/#all_about-4

⁴⁵ MakeLoveNotPorn [online]. Dostupné online z: <https://makelovenotporn.tv/how-this-works/#upload-9>

Na tuto překážku v distribuci placeného obsahu nezávislé pornografie naráží i Shira Tarrant (2016), politiky bankovního sektoru podle Tarrant vnímají spolupráci s pornografickými stránkami jako morální riziko. (Tarrant, str. 30, 2016) Tarrant ještě dodává, že podobný odmítavý přístup k distribuci projektů, týkajících se pornografického obsahu, mají i tzv. „crowdfundingové“⁴⁶ platformy. (Tarrant, str. 30, 2016) V případě, že tyto platformy nezaujmají odmítavý postoj vůči pornografii, účtují si vysoké poplatky z celkové vybrané částky, tím pádem nejsou využívány k propagaci malých projektů (Tarrant, tamtéž).

Výtěžek z poplatků za zhlédnutí videí a členství uživatelů se dle informací na stránce MakeLoveNotPorn dělí; polovina celkového výtěžku náleží účinkujícím, kteří vytvořili konkrétní video, druhá polovina jde správcům stránky, přičemž z poloviny obnosu pro tvůrce videa se ještě odečte poplatek za webhosting a případné další poplatky spojené s provozem stránky. Výšku těchto poplatků stránka nezmiňuje.⁴⁷

Vyplácení poplatků účinkujícím pak probíhá měsíčně, ale minimální částka, kterou stránka účinkujícím vyplácí, je 20 dolarů.⁴⁸

Mainstreamové pornostránky, například stránka Pornhub neposkytují uživateli informace o dalším rozdělení poplatků, které se ale obvykle platí pouze za „Premium“ účet. „Premium“ účet podle informací na stránce Pornhub nabízí uživateli oproti běžnému účtu vyšší kvalitu videí, umožňuje sledovat videa bez reklam a také uživateli připisuje tzv. „Premium Status“, který je viditelný u vašeho profilového jména v komentářích a příspěvcích.⁴⁹ Sledování videí na mainstreamových pornostránkách je tedy možné bez jakékoli registrace nebo poplatku, nicméně není jasné, zda a jakým způsobem se na těchto stránkách kontroluje obsah, zda na nich fungují nějaké mechanismy, které by ověřily, zda byl obsah natáčen a nahrán dobrovolně. Stránka MakeLoveNotPorn neumožňuje sledování videí bez registrace a

⁴⁶ Jako crowdfunding se označuje takový způsob financování, při kterém přispívá mnoho jednotlivců menšími peněžními částkami, které ve výsledku dají dohromady cílovou hodnotu na realizaci vybraného projektu, který se rozhodli podpořit. IT Slovník [online]. Dostupné z: <https://it-slovník.cz/pojem/crowdfunding>

⁴⁷ MakeLoveNotPorn.tv [online]. Dostupné online z: <https://makelovenotporntv.wordpress.com/2012/09/20/how-makelovenotporn-tv-can-help-the-global-economy/>

⁴⁸ MakeLoveNotPorn [online]. Dostupné online z: <https://makelovenotporn.tv/how-this-works/#upload-9>

⁴⁹ Pornhub [online]. Dostupné online z: <https://help.pornhub.com/hc/en-us/sections/360007722413-Premium>

následného poplatku, deklaruje také transparentnost rozdělení těchto poplatků, čímž se podle informací na stránce snaží uživatelům i účinkujícím poskytnout férové prostředí.⁵⁰

3.1.4 Soukromí a anonymita

Videa mohou sledovat pouze na stránce, stahování jakýchkoli materiálů není možné. Správci stránky také garantují, že veškerý nahraný obsah nebude zveřejněný na jakékoli jiné platformě nebo pornostránce.⁵¹

Účinkující mohou vystupovat se zakrytím, případně rozostřením tváře, nebo tvář odhalit; tuto volbu nechávají správci stránky čistě na hercích a píší o tom na blogu stránky takto:

„Na MakeLoveNotPorn si sami zvolíte, jak moc se chcete odhalit. Pokud rádi ukazujete svou tvář, je to skvělé, pokud ne, můžete ji skrývat. ... Můžete si připadat více sebevědomí, když vystupujete pod vaším alter egem, když nosíte masku. Také editování videa může být zábavnější, když použijete filtry a další speciální efekty...“⁵²

Správci stránky také poskytují účinkujícím tipy, jak si zajistit v průběhu natáčení videí anonymitu; doporučují účinkujícím rozmazat obličej při editování videa, zakrýt případná tetování, nebo nosit přes obličej masku.⁵³

Ačkoli mohou účinkující dle informací na stránce MakeLoveNotPorn zůstat při natáčení videí pro pohled uživatelů v anonymitě, při nahrávání obsahu musí účastníci prokázat svůj věk a identitu průkazy totožnosti správcům stránky.⁵⁴

Všichni účinkující mají také možnost nechat svá videa smazat:

⁵⁰ MakeLoveNotPorn [online]. Dostupné online z: <https://makelovenotporn.tv/our-house-our-rules>

⁵¹ MakeLoveNotPorn [online]. Dostupné online z: <https://makelovenotporn.tv/how-this-works>

⁵² MakeLoveNotPorn.tv [online]. Dostupné online z: <https://makelovenotporntv.wordpress.com/2018/11/30/make-mysterious-love-not-porn/>

⁵³ MakeLoveNotPorn.tv [online]. Dostupné online z: <https://makelovenotporntv.wordpress.com/2015/02/19/stay-mysterious-how-to-shoot-a-bangin-realworldsex-video-without-showing-your-face/>

⁵⁴ MakeLoveNotPorn [online]. Dostupné online z: <https://makelovenotporn.tv/blog-detail/46568/>

„V reálném světě se životy lidí mění a romantické vztahy končí, proto naprosto chápeme změnu názoru, a pokud už nechcete, aby lidé viděli například váš ranní sex, na nic se vás neptáme a vaše video okamžitě mažeme.“⁵⁵

Součástí deklarovaného etického aspektu stránky MakeLoveNotPorn je tedy i ochrana soukromí účinkujících, nicméně jsem na stránce nenašla informace o tom, jakým způsobem je kontrolován věk uživatelů, při registraci nového uživatele není potřeba prokázat se průkazem totožnosti, stačí v kolonce vybrat datum narození.

3.1.5 Kontrola obsahu

Mezi zakázaný obsah ve videích patří zobrazování dětí, fekálií a zvířat.⁵⁶ Obsah na stránce MakeLoveNotPorn kontroluje kurátorský tým, který se zaměřuje na to, zda je obsah na videích skutečně podroben souhlasu všech zúčastněných osob, zda odpovídá zaměření stránky i popisu videa a zda v nich nejsou obsažena pornografická klišé.⁵⁷ Naopak je žádoucí, aby byla videa skutečně odrazem nehraných intimních okamžiků.⁵⁸

Prostřednictvím e-mailu jsem kontaktovala zakladatelku stránky Cindy Gallop s dotazem, jakým konkrétním způsobem je kurátorským týmem ve videích kontrolován souhlas osob k natáčení i ke styku a jak kurátorský tým rozumí pornografickým klišé, která nejsou ve videích žádoucí. Cindy mi ve své odpovědi poděkovala za zájem a odkázala mě na články, videa a příspěvky na sociální síti Twitter, týkající se právě kontrolovaného obsahu a nežádoucích aspektů ve videích.

Jeden z článků, který mi Cindy poslala, je rozhovor, ve kterém hovoří o tématu souhlasu k sexu.⁵⁹ Cindy říká:

„S příchodem hnutí MeToo se vynořilo mnoho debat o souhlasu. Všichni o tom mluví a píšou. ... Ale problémem je to, že vlastně nikdo neví, jak vypadá souhlas v posteli. Nic nás nevdělá ohledně toho, jak vypadá skvělý sex se souhlasem, plný komunikace, tak, jako

⁵⁵ *MakeLoveNotPorn.tv* [online]. Dostupné online z: <https://makelovenotporntv.wordpress.com/2015/08/26/at-mlnp-you-decide-how-little-or-how-much-exposure-you-want/>

⁵⁶ *MakeLoveNotPorn* [online]. Dostupné online z: <https://makelovenotporn.tv/our-house-our-rules/>

⁵⁷ *MakeLoveNotPorn* [online]. Dostupné online z: <https://makelovenotporn.tv/our-house-our-rules/>

⁵⁸ *MakeLoveNotPorn.tv* [online]. Dostupné online z: <https://makelovenotporn.tv/blog-detail/46568/>

⁵⁹ *Gestalten* [online]. Dostupné online z: <https://us.gestalten.com/blogs/journal/cindy-gallop-on-ten-years-of-makelovenotporn>

sledování lidí, kteří takový druh sexu mají. Každé video na MakeLoveNotPorn je objektivní lekcí o komunikaci, souhlasu, o dobrých sexuálních hodnotách a chování. My doslova vzděláváme skrze demonstraci. ... Náš kurátorský tým sleduje každé nahrané video od začátku do konce. Když vaše video přijmeme, zkontaktujeme se s vámi takovým způsobem, který preferujete (mail, skype, telefon, atd.) a komunikujeme s oběma polovičkami páru.“⁶⁰

Členka kurátorského týmu s přezdívkou *madamcurator* reflektuje ve svém článku na blogu stránky svou pozici kurátorky a proces kontroly a schvalování obsahu:

„Je to privilegovaná ale těžká pozice, když máte na starosti rozhodnutí o tom, zda něčí nejintimnější chvíle skončí na vašem webu. Ta chvíle, kdy si uvědomím že některé video se na web nedostane, je nervy drásající. Ano – ne všechna poslaná videa se dostanou na web MakeLoveNotPorn. Většina z nich ano, ale některá ne. Když je video odmítnuto, nesouvisí to obvykle s tím, že by si partneři jeden druhého neužívali, ale většinou spíš s tím, jak je v něm zobrazen sex. Zpravidla platí, že videa, která jsou nejrychleji přijata na MakeLoveNotPorn, jsou právě taková videa, ve kterých je zobrazen sex se souhlasem bez jakéhokoli přehrávání účinkujících. A co myslím tím „bez přehrávání“? Cokoli se na videu děje, by nemělo být hrané na kameru, naopak by to mělo ukazovat, jak by se lidé skutečně chovali, kdyby je žádná kamera netočila. Jak jste asi uhodli, mnoho sexuálních poloh v pornu není zobrazováno stále dokola proto, že by byly mezi umělci považovány za oblíbené, ale hlavně proto, že se jedná o takové sexuální polohy, při kterých má kameraman snadný přístup k detailnímu záběru na spodní partie pornohvězd, a divák má pak přímý výhled na akci. A i když mi sem tam rozhodně nevdá pár detailních záběrů, o tom MakeLoveNotPorn není, a není o tom ani váš sexuální život.“⁶¹

Stránka také doporučuje všem účinkujícím zaměřit větší pozornost při natáčení na to, co se dělo před samotným sexem a po něm, jak probíhá konverzace před a po sexu, případně

⁶⁰ Gestalten [online]. Dostupné online z: <https://us.gestalten.com/blogs/journal/cindy-gallop-on-ten-years-of-makelovenotporn>

⁶¹ MakeLoveNotPorn.tv [online]. Dostupné online z: <https://makelovenotporntv.wordpress.com/2013/04/24/what-is-realworldsex-and-how-do-we-capture-it-musings-from-madam-curator/>

na partnerské aktivity, které poté následují (společná sprcha, mazlení, atd.). I tímto se podle doporučení na stránce účastníci vyhnou zobrazování pornografických klišé.⁶²

Kurátorský tým kontroluje i kvalitu videí; videa mohou být natočena na mobilní telefon i webkameru, což je podle informací na stránce i žádoucí, protože pak video působí autenticky, obraz ale nesmí být příliš tmavý.⁶³ Ve videích také nesmí být obsažena hudba chráněná autorskými právy.⁶⁴

Dalším z prvků, který podléhá kontrole na stránce MakeLoveNotPorn je ten, že každý, kdo se na nahraném videu objeví, musí být starší 18 let; z tohoto důvodu musí účinkující prokázat svůj věk nahráním dvou rozdílných průkazů totožnosti, které také kontroluje kurátorský tým.⁶⁵

Kurátorský tým svou kontrolou disciplinuje obsah ve videích, a je tak jediným disciplinačním prvkem na stránce MakeLoveNotPorn. Podle teorie Jamese Kaye (2016), který hovoří o těle v mainstreamové pornografii, o jeho segmentaci a redukci kvůli pohledu kamery a následně i pohledu diváků, mohu tedy říct, že se stránka pomocí této kurátorské činnosti, díky které je případný obsah, který by tuto redukci těla na jeho části obsahoval odhalen a vylimován (Kay in Brunskell-Evans, 2016). Tímto způsobem se stránka MakeLoveNotPorn také vymezuje vůči zobrazování ženského těla v pasivní a podřízené pozici, k čemuž dochází v mainstreamové pornografii, což je také předmětem feministické kritiky mainstreamové pornografie (Dworkin, 1981).

3.1.6 Emancipační a edukační potenciál stránky MakeLoveNotPorn

Zakladatelka stránky Cindy Gallop mluví v pořadu TED Talks o rozdílech mezi mainstreamovou pornografií a stránkou MakeLoveNotPorn:

„Randím s mladšími muži a všímám si toho, že na ně dopadá vliv mainstreamové hardcore pornografie, který je v naší kultuře všudypřítomný. V dnešním světě je hardcore

⁶² MakeLoveNotPorn [online]. Dostupné online z: <https://makelovenotporn.tv/how-this-works/#social-1>

⁶³ MakeLoveNotPorn [online]. Dostupné online z: <https://makelovenotporn.tv/how-this-works/#social-1>

⁶⁴ MakeLoveNotPorn [online]. Dostupné online z: <https://makelovenotporn.tv/how-this-works/#social-1>

⁶⁵ MakeLoveNotPorn.tv [online]. Dostupné online z: <https://makelovenotporn.tv/blog-detail/46568/>

pornografie mnohem jednoduše dostupnější díky internetu. Dívají se na ni stále mladší a mladší diváci, takže nám zde roste generace, která věří, že to, co vidí v hardcore pornu, je skutečný sex. To vše ještě zhoršuje fakt, že žijeme ve společnosti, ve které máme všichni sex, ale nikdo o něm nechce mluvit. Rodiče jsou na rozpacích, když mají své děti poučit o sexu a ani ve školách se sexuální výchova neučí a hardcore pornografie tak standardně nahrazuje sexuální výchovu, což není dobře. Založila jsem tedy platformu MakeLoveNotPorn, která vyvažuje hardcore porno tím, co se skutečně děje při sexu v realitě.“⁶⁶

Účinkující *Andre*, který působí na stránce spolu se svou přítelkyní pod přezdívkou *AndreLynn* vypráví prostřednictvím článku na blogu o své cestě k pornografii na stránce MakeLoveNotPorn:

„...Odešli jsme s Lynn z křesťanské církve.... Lynn se nikdy předtím na porno nedívala, tak to pro nás byl úplně nový svět... Když jsme se spolu dívali na porno, vyhledávali jsem ho pod hesly „feministické porno“ nebo „porno pro ženy.“ Myslel jsem, že to bude něžnější a z jiného úhlu pohledu, ale bylo to úplně stejné, jen jinak zaobalené – na první pohled to vypadalo jako plakát k romantickému filmu, nebo to bylo černobílé, ale pořád to bylo hodně orientované na muže a na jejich uspokojení...Není tam žádná láska, žádné propojení, vůbec se to neblíží skutečnému sexu.“⁶⁷

Edukační či výchovný charakter stránky MakeLoveNotPorn reflektuje i jedna z divaček, jejíž anonymní e-mail bez podpisu byl zveřejněn na blogu stránky. Svěřuje se s tím, že její syn měl zkušenost s vyhledáváním mainstreamové pornografie již v osmi letech. Tato zkušenost ji přiměla k tomu, aby s dětmi více mluvila o sexu a sexualitě:

„Nechci, aby můj syn jednou týral ženy, také ale nechci, aby vyrost a nevěděl, jak si opravdu užít sex a láskyplný vztah.... Stejně tak, i moje dcera, která je stejně krásná a koketní

⁶⁶ YouTube [online]. Dostupné online z: <https://www.youtube.com/watch?v=oliuLf7-30>

⁶⁷ MakeLoveNotPorn.tv [online]. Dostupné online z: <https://makelovenotporntv.wordpress.com/2017/03/24/mlnpstars-andrelynn-talk-sharing-porn-and-discovering-their-sexuality-after-leaving-the-christian-church/>

*jako její matka, si také zaslouží vyrůst ve světě, kde se od ní neočekává, že bude vystupovat jako pornohvězda.*⁶⁸

Při reflexi emancipačního charakteru stránky uživatelé často porovnávají stránku MakeLoveNotPorn s mainstreamovými pornostránkami, přičemž vyzdvihují „opravdovost“ sexu ve videích na stránce MakeLoveNotPorn.

Již v úvodu řečnického pořadu TED Talks⁶⁹ poznamenává Cindy Gallop, že podle ní ve školní výuce chybí sexuální výchova, kterou si děti a mladiství poté nahrazují sledováním mainstreamové pornografie, která ale podle Gallop neodráží realitu partnerského sexu. Tato nedostatečná náhrada pak podle Gallop vytváří v mladých lidech nereálný obraz toho, jak sex skutečně vypadá.⁷⁰

Prostřednictvím deklarovaného emancipačního pojetí vystupuje tedy stránka MakeLoveNotPorn z normativní podoby pornografie. Správci i zakladatelka tvrdí, že webové stránky s pornografií mohou v dnešní době částečně nahrazovat či doplňovat sexuální výchovu u mladých lidí, proto stránka klade důraz na kontrolu obsahu, aby působil, jak správci stránky říkají, jako „sex ve své skutečné podobě“. Shira Tarrant (2016) tvrdí, že sledování mainstreamové pornografie, obsahující mnohé stereotypní aspekty zobrazování tělesnosti a objektifikaci těl, může zejména u mladých lidí nezdravě ovlivnit subjektivní vnímání vlastní sexuality, tělesnosti a intimity. (Tarrant, str. 153, 2016)

3.2 Reflexe zkušeností účinkujících a uživatelů na stránce MakeLoveNotPorn ohledně témat sexuality, genderu, těla a tělesnosti

Uživatelé a účinkující reflektují svou zkušenost se stránkou MakeLoveNotPorn především na blogu stránky a v komentářích pod videi. Také se zde objevují videa, ve kterých účinkující vysvětlují pozadí natáčení nebo děkují svým na fanouškům za podporu.

⁶⁸ *MakeLoveNotPorn.tv* [online]. Dostupné online z: <https://makelovenotporntv.wordpress.com/2015/02/25/my-daughter-who-is-gorgeous-and-flirty-like-her-mom-deserves-to-grow-up-in-a-world-where-she-isnt-expected-to-perform-like-a-porn-star/>

⁶⁹ YouTube [online]. Dostupné online z: <https://www.youtube.com/watch?v=oliuLf7-30>

⁷⁰ YouTube [online]. Dostupné online z: <https://www.youtube.com/watch?v=oliuLf7-30>

3.2.1 Sexualita a gender

Na stránce jsou účinkující, nahrávající videa označováni jako „*MLNPstars*“⁷¹, což je z hlediska genderu neutrální označení, které zahrnuje všechny participanty všech genderů a sexuální orientace.⁷²

Gender je tématem, které se objevuje například v komentářích pod videem, které nahrál účinkující *Carrobar*. Uživatel *Carrobar* se orientuje na natáčení videí, na kterých sám masturbuje, stránka *MakeLoveNotPorn* označuje videa, na kterých účinkující masturbují jako tzv. „*#metime*“ videa.

Uživatel *SensitiveVoyeur* komentuje video, ve kterém účinkující *Carrobar* masturbuje nejdříve bez a následně s využitím masturbační erotické pomůcky. Uživatel *SensitiveVoyeur* začíná svůj komentář popisem erotických aktivit, které při sledování provozoval, a nakonec dodává:

*„... Je krásné vidět a slyšet, jak si to užíváš. Doufám, že toho bude ke sledování ještě víc. Vím, že bys asi radši preferoval komentáře od holek, ale klukům se to taky líbí.“*⁷³

Carrobar na komentář odpovídá:

*„Díky, že sis našel čas na reakci. Jsem rád, když moje videa komentují oba gendery a rád si s nimi o mých videích povídám. Ačkoli jsem naprosto heterosexuální – zkoušel jsem, jestli si dokážu užívat i s muži, ale na mě to nefungovalo – pořád jsem rád v kontaktu se všemi lidmi nehledě na gender nebo sexuální preference. Takže se neboj mi říct, cokoli se ti líbí a cokoli máš na srdci, ať jsi kdokoli 😊. ...“*⁷⁴

O podobném aspektu v rámci sexuality a genderu hovoří v článku na blogu uživatel s přezdívkou *lovesaloft*, který sám sebe definuje jako heterosexuála, který má v oblíbě sledování videí, na kterých masturbují jiní heterosexuální muži. Ve svém komentáři reflektuje konkrétně video účinkujícího s přezdívkou *Lonely.Wolf*:

⁷¹ Místo označení „*MLNPstars*“ používám ve své práci označení „účinkující“.

⁷² *MakeLoveNotPorn* [online]. Dostupné online z: <https://makelovenotporn.tv/share-your-video>

⁷³ *MakeLoveNotPorn* [online]. Dostupné online z: <https://makelovenotporn.tv/video/50865>

⁷⁴ *MakeLoveNotPorn* [online]. Dostupné online z: <https://makelovenotporn.tv/video/50865>

„Jako heterosexuál rád sleduji při masturbaci jiné heterosexuály. Lonely.Wolf má správný přístup. Fascinuje mě sledovat, jak si ostatní chlapi hrají s vzrušeným penisem.“⁷⁵

Zde si všímám toho, jak uživatel *lovesaloft* uvažuje o své sexualitě – definuje sám sebe striktně jako heterosexuála, který rád sleduje erotická videa jiných heterosexuálů, nezapadá tedy do normativní představy o heterosexuálním muži, který sleduje pornografii obsahující především ženy. Přístup uživatelů a účinkujících na stránce *MakeLoveNotPorn* k genderu tedy nekopíruje normativní pojetí genderových rolí na mainstreamových pornostránkách, na kterých by se video masturbujícího muže pravděpodobně zobrazilo až vyhledání kategorie „Gay“. K tzv. „dělání genderu“ na stránce *MakeLoveNotPorn* tedy podle teorie Erwinga Gofmanna nedochází prostřednictvím konstruování stereotypních normativů femininity a maskulinity (Gofmann, 1979).

Uživatelka s přezdívkou *ezdoesit* hovoří o své sexualitě v rámci příspěvku na blogu o tom, jak přistupovala k natáčení videí během svého těhotenství a mateřství; těhotenství a těhotné ženské tělo je na mainstreamových pornografických stránkách zobrazováno spíše jako fetiš, než součást mateřské role ženy:

„Na stránku jsem nahrávala videa už před tím, než jsem otěhotněla... Ani v době těhotenství jsem neviděla žádný důvod, proč s tím přestávat. Sledovala jsem, jak se moje tělo mění, jak v něm roste nový člověk, byla to ohromující zkušenost... Stala jsem se matkou, a to je v mnoha směrech zásadní změna identity, vaše tělo se stává spíše nástrojem k udržení té malé bytosti naživu a váš život se točí jen kolem jejích potřeb. Nechci ztratit SEBE. To, že jsem teď matkou toho malého člověka ještě neznamená, že už nejsem ta divoká žena, která si nasadí připínací penis⁷⁶, aby dopřála muži ten nejlepší orgasmus.“⁷⁷

Uživatelka *ezdoesit* ještě dodává:

⁷⁵ *MakeLoveNotPorn.tv* [online]. Dostupné online z: <https://makelovenotporntv.wordpress.com/2019/08/16/as-a-straight-guy-i-like-to-watch-straight-guys-masturbate/>

⁷⁶ *Erotická pomůcka*

⁷⁷ *MakeLoveNotPorn.tv* [online]. Dostupné online z: <https://makelovenotporntv.wordpress.com/2017/06/23/when-i-got-pregnant-there-was-no-reason-to-stop-mlnpstar-ezdoesit-on-sharing-her-realworldsex-before-during-and-after-pregnancy/>

„Po porodu, těhotenství a kojení se necítím smyslnější, místo zdroje radosti se tělo stalo hlavně užitečným. Je ale důležité vědět, že mateřství neznamená to, že ztratíte sexualitu...“⁷⁸

Sexualita v době těhotenství je v mainstreamové pornografii (například na stránce Pornhub) podle Shiry Tarrant (2016) často fetišizované téma. (Tarrant, str. 167, 2016) Tím, že jsou videa obsahující sex v těhotenství umístěna ve specifické kategorii, je takový druh sexu ve své podstatě denormalizován.

Dvojice účinkujících s přezdívkou *lilyandkara* natočila video s lesbickým sexem s využitím erotických pomůcek. Na začátku videa vysvětlují, že dostávají mnoho dotazů ohledně toho, jak v jejich vztahu probíhá anální sex s pomocí erotické pomůcky. Rozhodly se tedy pro natočení názorného videa místo odpovídání na tyto dotazy. Dělalí si legraci z pornografických klišé ohledně zobrazování análního sexu v mainstreamové pornografii a vysvětlují, že základem tohoto druhu sexu je komunikace, důvěra a uvolnění, a že tyto aspekty v mainstreamové pornografii chybí. Podle nich není pro diváka mainstreamové pornografie vhodné brát si z ní vzor pro své sexuální chování, protože takové zobrazení sexuality neodpovídá reálnému sexu.⁷⁹ Podle teorie Shiry Tarrant (2016) je problém mainstreamové pornografie právě v nereálnosti provedení sexuálních praktik. V důsledku může mít takového zobrazení sexu vliv na mladé lidi, kteří využívají mainstreamové pornografie jako náhrady či doplňku sexuální výchovy. (Tarrant, str. 149-157, 2016)

Na stránce MakeLoveNotPorn tedy podle reflexí uživatelů a účinkujících nedochází k zobrazování sexuality a genderu v rámci sociálních normativů tak jako v mainstreamové pornografii. Na základě sebraných dat si dovolím tvrdit, že stránka naopak nabourává pornografické stereotypy a ukazuje alternativu k mainstreamové pornografii. Tuto alternativu nabízí svým konzumentům, aby se s ní mohli ztotožnit.

3.2.2 Tělo a tělesná atraktivita

Uživatelka s přezdívkou Jess pozitivně reflektuje zobrazování nestereotypní atraktivity těl:

⁷⁸ *MakeLoveNotPorn.tv* [online]. Dostupné online z: <https://makelovenotporntv.wordpress.com/2017/06/23/when-i-got-pregnant-there-was-no-reason-to-stop-mlnpstar-ezdoesit-on-sharing-her-realworldsex-before-during-and-after-pregnancy/>

⁷⁹ *MakeLoveNotPorn* [online]. Dostupné online z: <https://makelovenotporn.tv/video/95>

„Viděla jsem, že všichni mají skutečný sex, skutečná prsa, skutečná těla, ochlupení, stříe a nedokonalosti, že spolu lidé normálně mluví a že mají skutečné orgasmy!... Začala jsem se mít víc ráda, začala jsem být víc sebevědomá v posteli a komunikace se stala základem naší intimity...“⁸⁰

Partnerská dvojice, která si říká *James & Tamsin*⁸¹, se také podílí na zobrazování nejen normativní představy o těle a atraktivitě, vzhledem k tomu, že je James na invalidním vozíčku. Nicméně toto fyzické postižení není nijak fetišizováno, dvojice to ve svých videích nezmiňuje ani jinak nekomentuje.

Tělo Jamese z dvojice *James & Tamsin* je normativně neuzpůsobené k sexu, dochází zde tedy také k nenormativnímu zobrazení atraktivity a tělesnosti v pornografii, protože Jamesovo tělo je na invalidním vozíku, který je na některých videích součástí jejich intimních chvil. Takové tělo je podle Mary Douglas (2014) nemístné v tom smyslu, že je jeho zobrazením i přítomností narušena normativita ohledně pojetí těla v pornografii.

Na videích účinkujících s přezdívkou *James & Tamsin* je tělo Jamese kvůli jeho fyzickému postižení takto omezeno na aktivitu, a aktivním prvkem je na jejich videích tedy jeho partnerka Tamsin. Touto skutečností nezapadají do pojetí genderové normativity v pornografii tak, jak o ní hovoří například Andrea Dworkin (1981). Podle Dworkin je právě ženské tělo v pornografii zobrazeno v podřízené a neaktivní pozici (Dworkin, 1981).

Součástí zobrazování atraktivity v pornografii, je i tělesné ochlupení; stránka například nedisponuje kategorií, která by takto oddělovala videa zobrazující účinkující s ochlupením, případně kategorií obsahující videa s účinkujícími zcela bez ochlupení. Julia Long (2016) kritizuje normativní pojetí atraktivity skrze zobrazování ženského těla bez ochlupení v mainstreamové pornografii (Long in Brunskell-Evans, 2016). Tvrdím tak, že tím, že stránka tento aspekt nezmiňuje ani podle něho videa nekategorizuje, nepodporuje tak toto normativní pojetí atraktivity.

⁸⁰ *MakeLoveNotPorn.tv* [online]. Dostupné online z: <https://makelovenotporntv.wordpress.com/2013/11/19/when-i-discovered-mlnp-tv-it-was-like-a-light-went-off-how-your-realworldsex-videos-have-helped-me-regain-confidence-post-baby-and-inspired-me-to-reconnect-with-my-partner/>

⁸¹ *MakeLoveNotPorn* [online]. Dostupné online z: <https://makelovenotporn.tv/mlnpstar/James&Tamsin>

Téma, které spadá pod kapitolu tělesnosti v kontextu pornografie, je i problematika pohlavně přenosných chorob v pornografickém průmyslu. Účinkující Tricia Wise vypráví o své zkušenosti s diagnózou genitálního herpesu:

„Jako společnost jsme se učili odmítat sex s lidmi jako jsem já. Nikdo nás ale nenaučil, jak se vypořádat s diagnózou pohlavně přenosné choroby v určitém okamžiku našeho života, což je s aktivním sexuálním životem téměř nevyhnutelné. Nebylo by mnohem efektivnější, kdybychom se bavili o tom, jak takové věci léčit a zvládat, místo toho, abychom předstírali, že nám se nic takového stát nemůže? ... Když žijete s diagnózou herpesu, jste do jisté míry nuceni učit se být zranitelný, učit se, jak stanovovat své hranice a jak komunikovat. Když mám teď sex s nějakým partnerem, musím vždy vysvětlit svou situaci s herpesem a také to, jak pak probíhá sex s člověkem, který žije s touto diagnózou, což může být zpočátku poměrně skličující. ... Neříkám, že máte jít a nechat se nakazit, ale možná se někdo z vás s pohlavní chorobou setká. A společnost vám sice řekne opak, ale herpes z vás nedělá špinavé a rozbité zboží – stále si zasloužíte potěšení, sex, lásku – zasloužíte si to všechno.“⁸²

Pohlavní choroby jsou v pornografii kontroverzní, avšak časté téma (Tarrant, 2016). Tricia Wise podotýká, že není nutné na ně pohlížet jako na stigma, ale spíše o nich víc komunikovat. Tím, že se na blogu stránky otevírá téma pohlavně přenosných chorob, se v rámci stránky také nabourává stereotyp toho, jak se v pornografii veřejně mluví o takto stigmatizovaném tématu, které je ale součástí celého pornografického průmyslu.

Způsob natáčení videí je také odchylkou od normativu mainstreamové pornografie; tím, že se účinkující natáčí pomocí stativu, případně jeden z nich drží kameru v ruce, nedochází k zúžení záběru kamery pouze na pohlavní orgány, jak tomu bývá v mainstreamové pornografii, což podotýká i James Kay (2016). Zde se naopak divákovi zobrazuje pohled na tělo, respektive těla účinkujících jako na celek (Kay in Brunskell Evans, 2016).

⁸² MakeLoveNotPorn.tv [online]. Dostupné online z: <https://makelovenotporn.tv/blog-detail/49453/>

Závěr

Cílem mé práce bylo porozumět tomu, jak účastníci výzkumu reflektují svou participaci na stránce MakeLoveNotPorn. Ve svých výzkumných otázkách jsem se zaměřovala na to, jakým způsobem přistupují účinkující, uživatelé, správci stránky i zakladatelka stránky ke své participaci na vybrané platformě ve vztahu k sexualitě, genderu, tělesnosti a atraktivitě. Zda a jakým způsobem reflektují účastníci výzkumu nezávislou povahu pornografické platformy. Na problematiku reflexí nezávislé pornografie jsem nahlížela z pohledu sociologie a sociokulturní antropologie ve smyslu teoreticko-metodologického přístupu.

Výzkum jsem provedla prostřednictvím sémiotické analýzy virtuálních dat. Virtuální data obsahující reflexe zkušeností účinkujících, uživatelů i správců stránky jsem sbírala v komentářích, článcích na blogu stránky, ve videích, ve kterých účinkující promlouvají ke svým fanouškům, a i pomocí odkazů na články nebo zpětné vazby na sociální síti Twitter. Data jsem rozdělila do kapitol podle tématu, které v nich bylo reflektováno a věnovala jsem se analýze významů, které data nesou. Virtuální data, která jsem se rozhodla analyzovat jsou specifickým druhem dat, vzhledem k tomu, že vznikla bez vazeb na můj výzkum. V případě, že data postrádala informace, které jsem pro výzkum považovala za důležité, kontaktovala jsem s otázkami zakladatelku stránky prostřednictvím e-mailu, v jehož odpovědi mě následně odkázala na další články a své rozhovory.

Webová stránka MakeLoveNotPorn funguje jako platforma, určená pro sdílení pornografického obsahu, který zobrazuje páry, jednotlivce či skupiny lidí při sexuálních aktivitách. Účinkující si sami organizují celý průběh natáčení, není zde žádná režie ani scénář. Uživatelé po registraci zaplatí poplatek, jehož výše se odvíjí od počtu zhlédnutých videí. Poplatky se podle informací deklarovaných stránkou rozdělují na dvě poloviny mezi správce stránky a účinkující. Transparentnost rozdělování poplatků za členství a sledování videí je podle Tarrant jedním ze etických aspektů, jak se nezávislá pornografie odlišuje od té mainstreamové (Tarrant, 2016).

Účinkující i uživatelé reflektují to, že se mohou ztotožnit s tím, jak je na stránce zobrazováno tělo, že není jejich sebevědomí nabouráno nereálnou představou o dokonalosti a atraktivitě těl účinkujících, kteří mají sex.

Narušení ustanovených norem ohledně těla a tělesnosti v pornografii probíhá i prostřednictvím zobrazování účinkujících, jejichž těla nejsou dle normativů uzpůsobena k sexuálním aktivitám; takové tělo je dle teorie nemístné, jeho zobrazením v kontextu pornografické stránky je narušeno ustanovené pojetí a zobrazení tělesnosti v pornografii (Douglas, 2014).

Na základě analýzy argumentuji, že dle reflexí účastníků výzkumu je na stránce tělesná atraktivita zobrazována nenormativně. Hranice normativity v mainstreamové pornografii překračuje stránka prezentováním těl ve své přirozenosti, aniž by tuto přirozenost oddělovala od „normálu“ kategorizováním obsahu. Dle reflexí účinkujících i uživatelů je na platformě MakeLoveNotPorn kladen důraz na zobrazování celistvosti těl při sexuálních aktivitách, aby nedocházelo k jejich segmentaci a zúžení pohlavní orgány. (Kay in Brunskell-Evans, 2016)

Dle zkušeností účinkujících a uživatelů tedy interpretují, že svým přístupem podporují nestereotypní zobrazování genderových rolí. Stránka zobrazuje uživatelům veškerý svůj obsah včetně gay pornografie. Tím tedy nedochází ke stigmatizování obsahu, který je spojen s genderem či sexuální orientací, a nekonstruují se zde stereotypní formy maskulinity a femininity, které následně ovlivňují „dělání genderu“ (Goffmann, 1979).

Účinkující a uživatelé kladou ve svých reflexích důraz na viditelný vztah mezi participanty ve videích. Účinkující často deklarují, že s partnery a partnerkami ve videích tvoří pár i ve skutečnosti, čímž může obsah z pohledu diváka působit autentičtěji a nenahraně.

Aspekt, který považuji na základě odborné literatury ve vztahu k etice nezávislé pornografie jako důležitý je kontrola obsahu nahrávaných videí, kterou zajišťuje kurátorský tým. Při kontrole se členové kurátorského týmu zaměřují především na to, aby ve videích nebyla zobrazena tzv. pornografická kliše, aby tedy video zobrazovalo komunikaci mezi účastníky před i během sexuálních aktivit, případně aby nebyl záběr kamery na těla účastníků zredukován na záběr na pohlavní orgány. Segmentace a redukce zejména ženského těla na pohlavní orgány pro pohled mužského diváka snižuje dle teorie ženu do pozice pasivního objektu a staví ji do podřazené role ve vztahu k muži, což je terčem feministické kritiky, jelikož k takovému zacházení dochází v mainstreamové pornografii (Dworkin, 1981).

Jedním z prvků kontroly ve videích je i věk účinkujících a souhlas všech účastníků k sexuálními aktivitám, jejich natáčení i následné nahrání videa – tento aspekt kontroluje kurátorský tým pomocí komunikace se všemi účastníky daného videa. Zamezuje tak nahrávání videí, k jejichž natáčení či distribuci souhlas dán nebyl, a která se označují jako tzv. „revenge porn,“ tedy nekonsenzuální pornografie (Tarrant, 2016).

V reflexích účastníků výzkumu ohledně zobrazování genderu, tělesnosti či tělesné atraktivity je tedy často přítomné porovnávání stránky MakeLoveNotPorn s mainstreamovými stránkami. Uživatelé i účinkující kladou důraz na stránkou deklarovanou „skutečnost a nenahranost“ sexuálních aktivit a na vztahovost mezi účinkujícími ve videích. Tím, že je veškerý obsah na stránce placený, nedochází k masovému rozšíření obsahu a filozofie stránky, komunita kolem platformy MakeLoveNotPorn je tak poměrně úzká a její členové zastávají v reflexích často podobný názor, který vyzdvihuje „jinakost“ zobrazovaného obsahu, který podle reflexí pozitivně ovlivňuje jejich uvažování o vlastní sexualitě, atraktivitě i tělesnosti.

Literatura

BARRY, Kathleen. *Female Sexual Slavery*. New York: New York University Press. 1979. 325 s. ISBN 978-0814710692.

BOURDIEU, Pierre. *Nadvláda mužů*. Praha: Karolinum, 2000. 142 s. ISBN 80-7184-775-5.

BRUNSKELL-EVANS, Heather. *The Sexualized Body and the Medical Authority of Pornography: Performing Sexual Liberation*. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing. 2016. 176 s. ISBN 9781443899581.

BUTLER, Judith. *Gender Trouble*. New York: Routledge Press. 1999. ISBN 978-0415389556.

BUTLER, Judith. *Rámce války: Za které životy netruchlíme?* Univerzita Karlova v Praze. 2013. 169 s. ISBN 978-80-246-2265-1.

DOUGLAS, Mary. *Čistota a nebezpečí; Analýza konceptu znečištění a tabu*. Malvern. 2014. 263 s. ISBN 978-80-87580-91-2.

DWORKIN, Andrea. *Pornography: Men Possesing Women*. Plume. 1981. 336 s. ISBN 978-0452267930.

FAFEJTA, Martin. *Úvod do sociologie pohlaví a sexuality*. Nakladatelství Jan Pieszkiewicz. 2004. 159 s. ISBN 8086768066.

GIDDENS, Anthony. *Sociologie*. Praha: Argo. 2013. 1046 s. ISBN 978-80-257-0807-1.

GOFFMAN, Erwing. *Gender Display*. 3 (2), 69-77. 1976. Dostupné online z: <http://www.csun.edu/~snk1966/Goffman%20Gender%20Display.pdf>

HAKIM, Catherine. *Erotic Capital; The Power of Attraction in the Boardroom and the Bedroom*. New York. 2010. 304 s. ISBN 978-0465027477.

HENSLEY, Rebecca M. David. *Is This the Real Life? Is This Just Fantasy? Misogyny, Pornography, and a Feminist Ethic of Erotic Justice*. Journal of Theta Alpha Kappa. Memphis. 2020, 44 (2), str. 17-30. ISSN 87564785.

HREŠANOVÁ, Ema. *Genderovanost porodu jako příklad antropologického zkoumání lidské reprodukce: Přehled klíčových konceptů*. Západočeská univerzita v Plzni, Filozofická fakulta. 2012.

LIPOVETSKY, Gilles. *Paradoxní štěstí: Esej o hyperkonzumní společnosti*. Praha: Prostor. 2007. 443 s. ISBN 978-80-7260-184-4.

LIŠKOVÁ, Kateřina. *Spříznění bez volby. Pornografie v sexuologickém, kriminologickém a feministickém diskurzu*. Sociální studia. Brno: Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií, 2008. ISSN 1214-813x.

LIŠKOVÁ, Kateřina. *Hodné holky se dívají jinak: feminismus a pornografie*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON). Gender sondy. 2009. 178 s. ISBN 978-807419-022-3.

MACKINNON, Catherine, A. *Feminism Unmodified*. Harvard University Press. 1987. 332 s. ISBN 9780674298743.

MALINA, Jaroslav a kol. *Antropologický slovník*. Brno: Akademické nakladatelství CERM. 2009. 4738 s. ISBN 978-80-7204-560-0.

NEVILLE, Lucy. *Girls Who Like Boys Who Like Boys; Women and Gay Male Pornography and Erotica*. University of Leicester. 2018. 323 s. ISBN 978-3-319-69134-3.

NOVOTNÁ, Hedvika, Ondřej ŠPAČEK a Magdaléna ŠTOVÍČKOVÁ JANTULOVÁ, ed. *Metody výzkumu ve společenských vědách*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Fakulta humanitních studií, 2019. 495 s. ISBN 978-80-7571-025-3.

REGARD, Frederic. *Moral Pornography or Ethical Rhetoric?* Journal of English Studies. 3 (2) str. 265-274. 2001.

RYBERG, Ingrid. *Gender, Sexuality and Public Spheres*. Stroemfeld Verlag Buchversand GmbH. Frauen und Film, Juli 2011, No. 66. 2011. s. 149-155.

TARRANT, Shira. *The Pornography Industry: What Everyone Needs To Know*. Oxford University Press. 2016. 196 s. ISBN 978-0-19-020511-9.

WILLIAMS, Linda. *Porn studies*. Durham: Duke University Press, 2004. 516 s. ISBN 0822333120.

ZÁBRODSKÁ, Kateřina. *Variace na gender; Poststrukturalismus, diskurzivní analýza a genderová identita*. Praha: Academia. 2009. 198 s. ISBN 978-80-200-1752-9.

Elektronické zdroje

Deník N [online]. Dostupné z: <https://denikn.cz/>

Gestalten [online]. Dostupné z: <https://us.gestalten.com/>

IT Slovník [online]. Dostupné z: <https://it-slovník.cz/pojem/crowdfunding>

MakeLoveNotPorn [online]. Dostupné z: <https://makelovenotporn.tv/>

MakeLoveNotPorn.tv [online]. Dostupné z: <https://makelovenotporntv.wordpress.com/>

Online Etymology Dictionary [online]. Dostupné z: <https://www.etymonline.com/>

Pornhub [online]. Dostupné z: <https://cz.pornhub.com/>

Pornhub Insights [online]. Dostupné z: <https://www.pornhub.com/insights/>

Slovník cizích slov [online]. Dostupné z: <https://slovník-cizich-slov.abz.cz/>

YouTube [online]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/>